

48 óra a világban, a hazában és a megyében

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

**HAJDÚ-
BIHARI**

XLII. ÉVFOLYAM
152. SZÁM

ÁRA: 1,80 FORINT

1985. VII. 1.
HÉTFŐ

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

A népeink közötti baráti kapcsolatok erősítéséért

Debrecenben tanácskozott a III. magyar–finn testvérvárosi konferencia

Népes finn és magyar küldöttség részvételével pénteken este kezdődött Debrecenben a III. magyar–finn testvérvárosi konferencia eseménysorozata. A magyar–finn testvérvárosi napoknak is nyitányát jelentő tanácskozás 50 finn és 60 hazai résztvevőjét a megérkezés alkalmából Ribánszki Róbert, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára köszöntötte, szombat délelőtt pedig a DAB székházban megkezdődött a Hazafias Népfront Országos Tanácsa, a Magyar Urbanisztikai Társaság és a Debrecen városi Tanács által szervezett konferencia.

A konferencia résztvevői a tanácskozáson

Dr. Ács István, a városi tanács elnöke köszöntötte előbb a résztvevőket és tájékoztatást adott Debrecenről. Ezt követte Ilaskivi Raimónak, Helsinkii főpolgármesterének előadása a városok és a városi agglomeráció lakosságellátási kapcsolatáról. Ugyane témában mondott előadást Piti Zoltán, Pécs város tanácselnöke. A továbbiakban dr. Craveró Róbert, az Országos Terhivatal elnökhelyettese tartott főreferátumot a helyi erőforrások városfejlesztésbe történő bekapcsolásáról. Ehhez Juhani Leino, Kemi város polgármestere fűzött korreferátumot, majd megkezdődött a vita az elhangzott előadások fölött.

Délután a konferencia résztvevői városnézésen vettek részt, majd a Kőlcsey Művelődési Központban megtekintették a HUNGEXPO kiállítását, a műve-

lődési központ színháztermében pedig az Építők Hajdú-táncgyűjtésének műsorát. Az első napi program érdekességként szolgált a finn vendégek tiszteletére adott katonazenekari koncert is.

Vasárnap a tanácskozás délelőtti ülésén, amelyen megjelent dr. Szabó Imre, a Hajdú-Bihar megyei Tanács elnöke is, a képviselői szervek szerepe a várospolitika alakításában című témakört vitatták meg. Papp Lajos államtitkár, a Minisztertanács Tanácsai Hivatalának elnöke és Hannes Mannien, Tornio polgármestere mondtak ezzel kapcsolatban előadást. A következő téma, a történelmi városmegővése a várospolitikában, előadói Jussi Pekka Alanen, a Finn Városok Szövetsége igazgatója és Varju Vilmos Eger tanács-

elnöke voltak. Az elhangzott előadások fölött a résztvevők ezen ülészakalakkal is vitán vettek részt, majd dr. Ács István zárszavával ért véget a konferencia.

Délután a delegációk kirándultak a Hortobágyra, megismerkedtek a pusztai nevezetességeivel, majd Debrecenbe visszatérve a Nagyerdei gyógyfürdővel, este pedig megtekintették a Debreceni Kötöttárnyú és a Budapesti Minőségi Cipőgyár dívatbemutatóját.

Ma, kora reggel a konferencia finn résztvevői Debrecenből Budapestre utazva csatlakoznak a Finnországból érkező testvérvárosi küldöttségekhez és részt vesznek a 18 finn várossal testvérvárosi kapcsolatot tartó magyar városok testvérvárosi rendezvényein.

Az OBT elnökségének állásfoglalása

Az Országos Béketanács állásfoglalást tett közbe abból az alkalomból, hogy befejeződött a béke és barátság hónapjának rendezvény-sorozata. A dokumentum megállapítja: ezeket a heteket a béke ügyéért vállalt felelősség és nagyfokú cselekvőkészség, a fiatal nemzedék fokozott részvétele, a különböző kezdeményezések változatos sorozata jellemezte.

Több száz gyűlésen, fórumon, beszélgetésen jutott kifejezésre, hogy hazánk békeszerető lakossága tisztában van a nukleáris háború szörnyű veszélyeivel s minden tőle telhetőt elkövet a pusztító világégés elhárítására. A béke fenntartásának körunkban megvannak a reális feltételei: azok a történelmileg kialakult nemzetközi erőviszonyok, amelyek a kelet–nyugati s ezen belül mindenekelőtt a szovjet–amerikai katonai egyensúlyra alapozódnak. Ezt az egyensúlyt nem szabad és nem lehet megbontani.

Mint olyan nép, amely Európa szívében él és sok keserű történelmi tapasztalattal rendelkezik, sikraszállunk a felhívás megállapításai mellett, hogy a helsinki folyamatban részt vevő országok mondjanak le a katonai erő alkalmazásáról, s földrésznüket tisztítsák meg a nukleáris és vegyi fegyverektől.

Az OBT állásfoglalása végül hangsúlyozza: a békehónap sikeres akcióorozata véget ért, de folytatódnak a békéért való kiállítás és küzdelem hétköznapijai. A magyar békemozgalmak a jövőben is mindent meg kíván tenni a háború elhárításáért, a békés viszonyok térhódításáért, valamennyi békeszerető erő cselekvő egységéért, határainkon kívül és belül. (MTI)

Mintát vesznek a nedvességtartalom-méréshez

Megkezdődött megyénkben az aratás

Bár a hűvös, esős időjárás hátráltatta a legnagyobb nyári munka megkezdését, néhány napos késéssel mégis megindult az aratás. Először az őszi árpát kezdték el vágni a kombájnok. Az elsők között, szombaton indultak el a köröskálai Kossuth Termelőszövetkezet gépei. Idén 73 hektár őszi árpa és 450 hektár búza betakarítása az aratási feladat. A szövetkezetben 4 gép kezdte meg a gabona levágását. Újdonság, hogy a gazdaságban először dolgozik Claas Dominator kombájn.

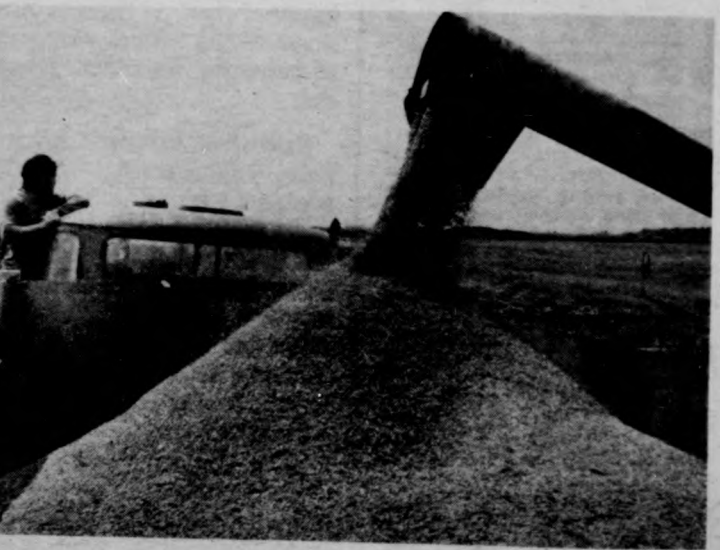
Az első szállítmányok beérkezésekor a szemek nedvességtartalma mindössze 15–16 százalékos volt, ami lehetővé teszi a hideg levegős szárítást. Szombaton délután a munka a gazdaság valamennyi vezetőjét és az aratásban részt vevő 18 embert az árpaföldön találta, kíváncsiak voltak, milyen eredményt hoz az első tábla. Késő délutánra kiderült, hogy a tervezett mennyiséget ugyan meghaladja, de az esőzések alaposan csökkentették a termés hozamot. Van olyan tábla, ahol a kalászkok 50–60 százaléka terméketlen, de átlagosan is 20 százalék a termés kiesés.

A búza vágásához ha az idő száraz, napos marad, július közepe körül fognak hozzá. Ennél a növénynél is nagy károkat okozott a bőséges csapadék. Így az eddigi kiváló terméskilátások némileg csökkentek, ám mindezen hátráltató tényezők ellenére átlagos vagy inkább azt meghaladó mennyiségű és minőségű árpát–búzát szeretnének betakarítani.

(Kép és szöveg: Nagy Gábor)

A kombájnok kihasználják minden perc jó időt

Gyülik a mag

Közös muzsikálással

Befejeződött a katonazenekari fesztivál

Az egyesített zenekar a Kőlcsey Művelődési Központ előtt

Ünnepi hangversennyel kezdődött vasárnap az V. debreceni katonazenekari fesztivál záróprogramja: a Kőlcsey parkban a Szovjet Hadsereg és Haditengerészeti Flotta Központi Zenekara adott koncertet. A fesztivál záróünnepélyének színhelye este nyolc órakor ismét a Lenin-szobor előtti tér volt, ahol ezúttal is több ezer érdeklődő szemlélte a résztvevő zenekarok bemutatóját.

Hidas Frigyes Debrecenszignáljának felhangzása után a fesztivál egyesített zenekara Kraul, Erkel, Vackar és Beethoven műveit szóltatta meg, impozáns hangzástól téve bizonyosságot. Ünnepi záróbeszédet Elkán Károly vezérőrnagy, Debrecen eddigi helyőrség-parancsnoka mondott, aki méltatta a négynapos találkozó jelentőségét.

(Folytatás a 2. oldalon)

48 óra a világban, a hazában és a megyében

Befejeződött a katonazenekari fesztivál

(Folytatás az 1. oldalról)

Debrecen város vezetői ebből az alkalomból fejezték ki elismerésüket és köszönetüket Auth Henrik ezredesnek, érdemes művésznek, a Magyar Néphadsereg közelmúltban nyugállományba vonult főkarmenterének, aki alapító tagja volt a fesztivál szervező bizottságának és az idei szeregszemle előkészítésében is aktívan részt vett. Szinte jelképesnek is tekinthetjük, hogy a fesztivál és a záróünnepély utolsó mozzanataként az egyesített zenekar a Szózatot Dohos Lászlónak, a Magyar Néphadsereg új főkarmenterének vezényletével szöszölgelt meg.

A szovjet együttes muzikusai (Fotó: Iklódy János)

A záróünnepélyt követő bensőséges ünnepségen adták át a fesztiválon részt vett zenekarok vezetőinek azokat a díjakat, amelyeket Debrecen és a megye intézményei, üzemei ajánlottak fel. A felajánlók között volt a megyei és városi tanács, a HNF megyei és városi bizottsága, a KISZ megyei és városi bizottsága, az SZMT, a Debreceni Dohánygyár, a MEDICOR Művek, a Debreceni Műanyaggyár, a Vegyipari Kiskereskedelmi Vállalat, a Debreceni Tartó-

sítóipari Kombinát és a Debreceni Közútépítő Vállalat.

A fesztivál gyors záróműve az azt mutatja, hogy a nagyszabású nyitó- és záróünnepély, a térzenék és a hangversenyek, a zeneszaki bemutatók (a szombati programot például közel tízezer tekintették meg) mindenütt közönségsikerrel arattak és a közreműködő együttesek magas szintű felkészültségéről, muzikáltságáról, igényes

műsorválasztásáról adtak bizonyítást. A bolgár, a román, a szovjet együttesek, a kalocsai, székesfehérvári, debreceni zenekarok, valamint a Magyar Néphadsereg Központi Zenekara feladatukat teljesítve, elégedetten térhettek vissza állomáshelyeikre. Említsük meg, hogy ebben a fesztivál zökkenőmentes lebonyolításában döntő érdemei voltak a Kölcsey Művelődési Központ munkatársainak.

Willy Brandt elutazott Budapestről

Szombaton délelőtt elutazott Budapestről Willy Brandt, a Német Szocialista Demokrata Párt (SPD) és a Szocialista Internacionálé elnöke, aki az MSZMP Központi Bizottságának meghívására látogatást tett hazánkban. Kíséretében volt Karsten Voigt, az SPD parlamenti frakciójának kül- és biztonságpolitikai szövegíróje és Norbert Wiczorek képviselő, a Bundestag költségvetési bizottságának tagja. Willy Brandt és kíséretét a Ferihegyi reptéren Szűrös Mátyas, az MSZMP Központi Bizottságának titkára búcsúztatta. (MTI)

Hajdú-bihariak az országgyűlés bizottságaiban

Pénteken, június 28-án az országgyűlés alakuló ülésén a képviselők egyhangúlag elfogadták a Hazafias Népfront Országos Tanácsától érkezett javaslatot az országgyűlés bizottságainak tagjaira. Eszerint Hajdú-Bihar megye képviselői közül az építési és közlekedési bizottság titkára dr. Szilágyi Gábor, tagja Szilágyi Sándor, a honvédelmi bizottság tagja dr. Deák Géza, Karakas László. A jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság tagja dr. Kereszti Csaba, a kereskedelmi bizottság tagja Németh István és dr. Szabó Imre, a kulturális bizottság elnöke dr. Bognár Rezső, a külügyi bizottság elnöke dr. Szűrös Mátyas, a szociális és egészségügyi bizottság tagja dr. Hamvas Katalin, a településfejlesztési és környezetvédelmi bizottság tagja dr. Tamás János, a nemzetközi és összerfaterheltségi bizottság tagja dr. Albrecht Béldné, a terv- és költségvetési bizottság tagja Polgári István.

A központi listán megválasztott dr. Bartha Tibor és Kállai Gyula a külügyi bizottság tagja lett.

Hazánkba látogat az egyiptomi külügyminiszter

Dr. Várkonyi Péter külügyminiszter meghívására június 1-én, hétfőn hivatalos látogatásra hazánkba érkezett dr. Ahmed Eszmat Abul-Megid egyiptomi külügyminiszter. (MTI)

RÖVIDEN

WASHINGTON. A The Washington Post című amerikai lap a hét végén azt az értesülést közölte, hogy a Szovjetunió és az Egyesült Államok között elvi megállapodás jött létre egy esetleges csúcstalálkozó helyéről és időpontjáról. Ezek szerint Mihail Gorbacsov és Ronald Reagan találkoznának Genfben kerülhet sor, ez év novemberének második felében.

LONDON. Londonban vádat emeltek a múlt őszi brightoni szállodai robbantás feltételezett tettesé és a most júliusra tervezett tengerparti pökölgépes merényletsorozat kijelölt végrehajtói ellen. A brightoni robbantással, amely öt ember életét oltotta ki, és hajszál híján megtiltotta a brit kormányt, a belfasti illetőségű Patrick Magee, az Ir Köztársasági Hadsereg tagját vádolják. Vele együtt áll hétfőn bíróság elé hat további személy, köztük három nő. Ok terroreményletek elkövetésére szőtt összeesküvésben vettek részt.

HAVANNA. Szombaton kiutasították Kubából André Birukoffot, az AFP francia hírügynökség tudósítóját — jelentették be Havannában. Az indoklás szerint — mint arról a Prensa Latina beszámolt — az AFP-iroda vezetője Kuba nemzeti méltóságát sértő cikket írt. A kiutasításra a bevándorlási törvény 81. cikkelye alapján került sor. E lépés nem az AFP hírügynökség — és etikai szempontból támadhatatlan újságírói — ellen irányul — mutatnak rá Havannában.

Befejeződött Debrecenben a IV. országos bölcsődei anket

Amint arról már beszámoltunk, június 27-én, csütörtökön háromnapos országos anket kezdődött Debrecenben a Kossuth Lajos Tudományegyetem aulájában, amelyen az ország különböző területeiről érkezett mintegy ötszáz résztvevő a bölcsődei gondozás és nevelés kérdéseiről folytatott eszmecsere.

A Hajdú-Bihar megyei és Debrecen városi Tanács egészségügyi osztályai, a Debrecen városi Egészségügyi Intézmény, valamint a Bölcsődék Országos Módszertani Intézete által rendezett tanácskozás három napján a vitaindítók és a témakör-

rökhöz kapcsolódó előadások összegyezték a bölcsődei gondozás, ápolás, nevelés tapasztalatait. Ezen belül csütörtökön az egészségnevelés témaköréről, pénteken a családlátás és a bölcsőde kapcsolatairól, szombaton pedig a károsodott (vagyis az értelmi fogyatékos, a mozgássérült és az érzékszervi fogyatékos) gyermekek bölcsődei gondozásának kérdéseiről volt szó.

A bölcsődelátogatással, kulturális és pihenő programokkal is kiegészülő immár negyedik alkalommal megrendezett országos anket szombat délelben fejeződött.

Húsáremelés Lengyelországban

Varsó, 1985. június 29. (MTI) — Lengyelországban legkezdve drágább lesz a hús és minden hústermék. Az áremelés átlagos mértéke mintegy 10 százalék, ezen belül a legjobban dráguló termékek ára 15 százalékkal nő. A sertéskaraj például 11,5 százalékkal drágul, és 470 zloty helyett 540 zlotyba fog kerülni kilónként. Lengyelországban a hústermékeket csak jegyzékre lehet vásárolni.

Ezt az áremelést eredeti legkezdve elejére tervezik, de a kedvezőtlen társadalmi reakció miatt az áremeléseket több lépésben bontva vezették be, ezen belül a húsárak emelését júniusról júliusra halasztották, és mértékét is csökkentették az eredeti tervezethez képest.

Július 1-től egyben fel emelik egy sor mezőgazdasági termék állami felvásárlási árát.

Pótolni az időjárás miatti kieséseket

Küldöttgyűlés a nádudvari Vörös Csillag Tsz-ben

„Az idei rendkívüli időjárás esztendő alaposan próbára tette gazdaságunkat. A szigorú télen sokat „szentesítették” a szabad ég alatt termő területek, s amikor nagy nehezen végére értünk a zord télnek, újabb gondot okozott, hogy májusban és júniusban szinte „megállás nélkül” esett, sőt időnként ömlött az eső.”

A nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet szombaton megtartott küldöttgyűlésén Szabó István elnök mondta meg a fél esztendő mérlegét, felsorakoztatva a tennivalókat is. Különösen fontosnak tartotta a rendkívüli küldöttgyűlést a tsz-elnök azért, mert kezdődik az egyik legnagyobb munka, az aratás. Hétfőn, július 1-én a Vörös Csillag Tsz-ben 10 kombajn áll be az árpatáblákba.

Néhány jellemző példa a beszámolóból: a Vörös Csillag Tsz-ben a rendkívüli

„télben 5-6 millióval több az energiaszámla, emellett sokkal nagyobb volt a ráfördítendő munka. Ami azért nem volt eredménytelen, mert a rendkívüli hideg ellenére sem volt téli jóság-elhullás. Tavaly 3 ezer vagon gabonát adott el az államnak a tsz, az idén 4-500 vagonnal kevesebbet adhat. A mélyebben fekvő részeket ugyanis nem lehetett bevetni tavasszal, ahova mag került — búza, kukorica, napraforgó —, a sok eső és vízállás következtében kipusztult, vagy lényegesen alacsonyabb termést fog adni.

A termelőszövetkezet vezetésének van terve, programja a kényszerű helyzet megoldását javító intézkedésekre. A nagy gazdasági többlet ágazata is tud javítani a helyzeten. Az állattenyésztés valamennyi ágazata — a sertés kivételével — teljesítette az eddigi tervét, sőt egyesek többet is produkáltak.

Mintegy 4000 tag és alkalmazott dolgozik a Vörös Csillag Tsz-ben. Kiemelte a beszámoló: a szövetkezet vezetésének a közös gazdaság erősítése, a kiesések pótlása mellett most is nagy figyelmet fordít a háztáji gazdaságok segítésére. Amikor az országban a háztáji javalmivel csökkent az állattalomány, Nádudvarra ez nem jellemző: az idén is csaknem 25 ezer hízó leadására kötöttek szerződést, ez annyi, mint a tavalyi. De hasonló a helyzet a szarvasmarhánál is, a tej pedig lényegesen több.

A rendkívüli küldöttgyűlés tartalma az volt, hogy a sopánkodás, a kéztördelés nem hoz több pénzt, nagyobb bevételt, helyette cselekedni kell! Nem a több munkát szorgalmazták, hanem azt, hogy amit programoztak a legjobb minőségben és pontossággal végezzék el a tagok és vezetők egyaránt.

ÜGYELET

Nyugodt hétvégéről számolt be a tűzoltóság ügyeletese. Sem szombaton, sem vasárnap délután 4 óráig nem vonultak ki tűzesetbe és balesetnél sem kellett közreműködniük.

A rendőrség ügyeletese arról tájékoztott bennünket, hogy a hét vége eseménye nem történt.

Mozgalmas hétvégéről számolt viszont be a mentők szolgálatvezető ügyeletese. Vasárnap reggel 7 órától délután 14 óráig 15 alkalommal kellett kivonulniuk, balesetbe kivonulniuk. Hortobágyi község határában vasárnap 13 órakor villámcsapás következtében egy halálos és egy könnyebb sérülés történt. Dombozváriára érkezve már nem tudtak segíteni azon a 30 éves fiatalemberen, aki öngyújtóval tett véget az életének. Debrecenben, a Széchenyi utcán vasárnap a déli órákban egy 50 év körüli férfi összeesett és meghalt, mire a mentők ügyeletese megérkeztek. A halál oka a Kishegyési út találkozásánál pedig egy ittas kerékpáros felborult, a mentők a sebészeti kórházra szállították. A szombati ügyelet egyik tragikus eseménye volt, hogy a debreceni kislánoknál a vasgöncöl-tesztelés alkalmából végző vasutas halálos balesetet szenvedett.

Szakemberek az építőiparnak

Tanévzáró az Ybl Miklós Főiskolán

Június 29-én, szombaton a debreceni sportcsarnokban tartotta diplomaosztó ünnepi tanácsulását az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola debreceni területi egysége. A megjelenteket Nagy Gáborné intézeti igazgatóhelyettes köszöntötte, majd Szabó Tamás főigazgató-helyettes mondott beszédet.

Szavaiból kitűnt, hogy a kelet-magyarországi építőipari képzés az idén ünnepi megindulásának huszadik évfordulóját. Létrejöttét azóta is egyre szélesebb társadalmi igény indokolta; az eltelt két évtized alatt az intézmény közel három ezer üzememlényt adott az iparnak és a mezőgazdaságnak. A főiskola falai közül olyan szakemberek kerülnek ki, akik a termelés közvetlen irányítói lesznek. Ezért képzésük nagymértékben meghatározza azt, hogy mennyiben képesek az új technológiák alkalmazására, az építőipari teljesítőképesség minőségének emelésére.

Az évzáró beszédet követően Husi Géza, Némethy Sándor és Papp Péter igazgatók jelentést tettek az államvizsgák eredményéről, majd átadták a diplomákat a 177 üzememlénynek és a 37 szaküzememlénynek. A főiskola nappali tagozatán magaspítő szakon 55, építőgépész szakon 35; a levelező tagozat magaspítő szakán 38, mélyépítő szakán 25, építőgépész szakán 24 hallgató szerzett diplomát. A szaküzememlény-képzést gazdasági-szervező szakon 15, épületfenntartó-felújító szakon 20 hallgató abszolválta sikeresen.

A végzett hallgatók nevében Richter László mondott köszönetet a főiskolának.

Baljós fordulat

Ismét komor hangú jelentések érkeztek az elmúlt napokban Nicaraguából. A közép-amerikai országban mozgósították a fegyveres erőket, gyakorlatokat rendeznek az önkéntes milícia osztagai, behívták a tartalékosokat, Sergio Ramirez nicaraguai alelnök körutat tesz a válság rendezése körüli ellentmondások feloldására. A politikus a Contadora-csoport tagországait érintő látogatásai során — Panama, Kolumbia és Venezuela után — most indul Mexikóba. A nicaraguai belső helyzet fejleményei azonban jórészt elhomályosították a diplomáciai híreket.

A felfokozott managuai készültség oka, hogy a sandinista kormányzat szerint újból megnövekedett az Egyesült Államok beavatkozásának teljesen eddig sem kizárható veszélye. E véleményt támasztja alá, hogy a washingtoni törvényhozás a korábbi elutasítás után végül mégiscsak engedélyezte az ellenforradalmi egységek kiterjedt pénzügyi támogatását. Illúziókat valószínűleg a Fehér Házban sem táplálnak, s az amerikai szakértők is pontosan tudják, hogy kontrák önmagukban, csak saját erejükre támaszkodva nem jelentenek katonai értelemben igazi fenyegetést a nicaraguai rendszer számára. Am ugyanennyire tisztában vannak vele, milyen megterhelést jelentenek Managua számára a kényszerű védelmi erőfeszítések. Márpedig a

Pentagon egyik legfontosabb célkitűzése épp az, hogy a gazdasági-ellátási gondok fokozásával csökkentse a baloldali kormányzat tömegbázisát — gondoljunk csak a májusban meghirdetett kereskedelmi embargóra.

Baljós fordulatot jelent az is, hogy a washingtoni képviselőház — igaz, hosszú, heves vita után — több szempontból bővítette Reagan elnök lehetőségeit az amerikai csapatok esetleges bevetésére. A szóba jöhet indokok köre ugyanis olyan széles lett, kezdve a „nagykövetség elleni terrorcselekményektől” az „amerikai állampolgárok szükség szerinti védelméig”, hogy nem kevesen figyelmeztetnek: a Grenada elleni támadás előkészítése is hasonló hangszerelemmel, szinte azonos ürügyek felhasználásával történt.

Érthető így, hogy a legfrissebb managuai reagálások szintén a washingtoni lépés kivételes veszélyeit hangsúlyozzák. Kérdéses persze, mennyire jöhet szóba egy új, közép-amerikai „front” megnyitása a libanoni tüszűgyel megterhelt időszekabban. Egyelőre úgy tűnik, bár Washington továbbra sem mond le a közvetett nyomásgyakorlás egyetlen eszközéről, s végső soron a sandinista haladó vezetést eltávolításáról sem, ám ezt (pillanatnyilag legalábbis) külső és belpolitikai okokból nem nyílt agresszióval akarja elérni.

„Együttm

A nemzet

A nukleáris előzésért küzdelem nemzetközi mozgalomaként te meg munkájá Kongresszusi Katalin — an szava „Együttm nem szembenáll alkalommal r szocialista ország ferenciára több szakember érk különböző ország a mintegy 135 emörítő nemzeti o vetségét képvisel kozson az atom nukleáris fegyve seny lehetősége nyeiről.

A négynapos ünnepélyes meg az elnökségben lalt Kádár János főtitkára, ott volt társadalmi életű kedő képviselői, vezető tisztviselő ferenciát Szentá akadémikus, a Korvosmozgalom, Háború Magy (PPNW) Magy Bizottságának e ta meg.

Kádár

Ezt követően az MSZMP főtitkái Tanács tagi üdvözlő beszédet

— A Magyar saság Elnöki országunk társadalmi nevében részéről tisztelet tőm a nukleáris előzésért küzdő orvosmozgalom szűsének minden jét, s külön Jevg zot szovjet pr Bernard Lown a fesszort, a mozgóléki.

Nagy tettet v a rendelkezése s manáusabb hivatali kiváló képviselői nukleáris háború séert küzdő orv kezdeményezték retvéi tették.

dalmi berendezé gokban élnek, nemzetiségűek, p világméretű kérdé féle, egymástól e pontot képviselne szeköti önöket az remélő törekvés, tegyenek minden az emberi életet, ciót, az emberiség nyegető nukleáris fa elhárítása érd Megtízeltetés ra, hogy ezúttal hazánk fővárosát ták kongresszus lyűl.

— Önök előtt hogy az emberisé elé érkezett. A tu a technika jelentő nyai mára oly ma értek el, hogy az eddigi nem látott jólétet teremthetik pusztulását is.

Olyan világban amelyben a hagyományok a nukleáris fémáris túlságosan tömege halmozódó fegyverkezési versdeklét önző, csak e gi hasznukat leső semmibe veszik a mi érdekei, s hat jaikat katonai e megszerzésével kívérni. Még attól se vissza, hogy a vilá tarizálását szolgáló kovácsoljanak. Tök akkor, amikor itt sok országban a és társadalmi elma a szegényes s a éhínség és járvány áldozataikat.

— Mindez arra den felelősen g embert, hogy emel vát a fegyverkezés ellen, a világéke sének érdekében, mozgalma fontos től be az emberis nyegető veszélyek ban, a népek bék

„Együttműködés és nem szembenállás!”

A nukleáris háború ellen küzdő orvosok nemzetközi kongresszusa Budapesten

A nukleáris háború megelőzéséért küzdő orvosok nemzetközi mozgalma május 5. kongresszusa pénteken kezdte meg munkáját a Budapesti Kongresszusi Központban. A találkozó — amelynek címe: „Együttműködés és nem szembenállás!” — első alkalommal rendezik meg a szocialista országokban. A kongresszusra több mint 800 szakember érkezett a világ különböző országaiból, hogy a mintegy 135 ezer orvost tömörítő nemzetközi csoportok szövetségét képviselve tanácskozzon az atomháború és a nukleáris fegyverkezési verseny lehetséges következményeiről.

A négynapos eszmecsere ünnepélyes megnyitó ülésén az elnökségben helyet foglalt Kádár János, az MSZMP főtitkára, ott voltak állami és társadalmi életünk kiemelkedő képviselői, a mozgalom vezető tisztviselői. A konferenciát Szentágotthai János akadémikus, a Nemzetközi Orvosmozgalom a Nukleáris Háború Megelőzéséért (IPPNW) Magyar Nemzeti Bizottságának elnöke nyitotta meg.

Ezután Hollán Zsuzsa akadémikus, az IPPNW alelnöke, a kongresszus elnöke mondott bevezető beszédet. Hangsúlyozta: a világ orvosi szakmai meggyőző erejével most olyan új veszélyre figyelmeztetnek, amely az egész emberiséget fenyegeti. Összintén szólnak arról, hogy egy mai nukleáris háborúban az orvosok tehetetlenek lesznek. Mindenki tudatosítani igyekezik, hogy a korszerű orvostudomány nem tud majd segíteni a sérülteken, a haldoklókon. Ez a rideg valóság segíthet felrészni az embereket. A fenyegető nukleáris háború réme feldúlja minden ember személyes életét — emelte ki —, félelmet és bizalmatlanságot teremt az emberek, és ellenségeskedést a nemzetek között. Meg kell magyarázni az embereknek: a kiszolgáltatottság lélekromboló érzésétől csak úgy szabadulhatnak meg, ha cselekvő részeseivé válnak a nukleáris fegyverek megsemmisítéséért vívott küzdelemnek. Az egyre fokozódó fegyverkezési hajszát már most is emberleleteket pusztít. Gyermekek milliói halnak meg

olyan betegségekből, amelyek megelőzhetők lennének, de a fegyverkezés csillagászati költségei elvonják az anyagi és emberi erőforrásokat a betegségek leküzdéséről — mutatott rá.

A kongresszus jelszavára utalva kiemelte: mielőbbi cselekvésre van szükség, mindent meg kell tenni azért, hogy a katonai erők szembenállását a békes célok érdekében folytatott együttműködés váltsa fel. A világ orvosi színterén hiszik és vallják: a végső pusztulás felé rohanás megállítható és visszafordítható. A nemzetek közötti megértés még vár magára, de mind szélesebb körű, őszinte együttműködéssel elérhető. Ha a fegyverkezési hajszát sikerül megszüntetni, a tudomány és a technika vívmányai révén a Föld minden lakója jobban élhet. A mostani kongresszus annak kifejezésére vállalkozik: az együttműködés és a nevelés eszközeivel megteremthető a kölcsönös bizalom és a kölcsönös biztonság legköze a különböző világnézeti emberek között — mondta Hollán Zsuzsa.

Az ünnepélyes megnyitó után plenáris üléssel folytatódott a tanácskozás. Bejelentették, hogy a nemzetközi politika több vezető személyisége köszöntötte a kongresszus résztvevőit.

Mihail Gorbacsov, az SZKP KB főtitkára a kongresszushoz intézett üdvözlésében hangsúlyozta, hogy a Szovjetunióban megértést tanúsítanak a mozgalom hasznos tevékenységére iránt és támogatják azt: osztoznak az orvosok azon céljában, hogy megvédjék az emberiséget a Földön és az űrben folyó fegyverkezési hajszát veszélytől.

Ronald Reagan, az Amerikai Egyesült Államok elnöke üzenetében együttműködésre hívja fel a Szovjetuniót a nukleáris háború megakadályozása érdekében. Hangsúlyozza a párbeszéd szükségességét annak érdekében, hogy kölcsönös megértés szülessen a genfi tárgyalásokon a fegyverzet egyenlő és ellenőrizhető szintjéről.

Javier Pérez de Cuellar, az ENSZ főtitkára üdvözlésében rámutatott, hogy a nemzetközi orvosmozgalomnak igen fontos szerepe van, képes felhívni a figyelmet a korlátozott nukleáris háború orvosi következményeire.

II. János Pál pápa üzenetében támogatásáról biztosította a nemzetközi orvosmozgalom tagjait, abban, hogy folytassák a nukleáris háború megelőzésére tett erőfeszítéseiket az emberiség jövőjének érdekében.

Az üléseken ismertették Todor Zsitkov bolgár, és Gustáv Husák csehszlovák államfő, Andreasz Papandreu görög miniszterelnök és Raul Alfonsín argentin elnök üdvözlését.

Az üzenetek ismertetésénél Vu Csie-Ping, a Kínai Népköztársaság orvosszövetségének elnöke szót a kongresszus résztvevőire, hangsúlyozta, hogy országuk is támogatja a nukleáris fegyverzet csökkentésére tett kezdeményezéseket.

A plenáris ülés további részében a Nemzetközi Orvosmozgalom a Nukleáris Háború Megelőzéséért elnevezésű szervezet társelnökei

szintjén valósuljon meg. Bizunk abban, hogy a vitás kérdéseket tárgyalások útján meg lehet oldani. Reméljük, hogy a Genfiben folyó különösen fontos szovjet-amerikai tárgyalások is eredményt hoznak. Nagyra értékeljük, hogy a Szovjetunió érdemi megállapodások elérésére törekszik, de tudjuk azt is: a népek számára megnyugtató meggyőző csak mindkét tárgyaló fél konstruktív közreműködésével érhető el.

— Meggyőződésem, hogy kongresszusunk hozzájárul az enyhülés eredményeinek megőrzéséhez és továbbfejlesztéséhez, a népek közötti kölcsönös megértés erősítéséhez, az egész emberiség jövőjét jelentő béke megvédéséhez és megszilárdításához. Kongresszusunknak, nemes célú mozgalomunknak teljes sikert kívánok — mondta Kádár János.

Kádár János üdvözlő beszéde

Ezt követően Kádár János, az MSZMP főtitkára, az Elnöki Tanács tagja, mondott üdvözlő beszédet:

— A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának, országunk társadalmi tényezőinek nevében és a magam részéről tisztelettel köszöntöm a nukleáris háború megelőzéséért küzdő nemzetközi orvosmozgalom V. kongresszusának minden résztvevőjét, s külön Jevgenyij Csazov szovjet professzort és Bernard Lown amerikai professzort, a mozgalom társelnökeit.

Nagy tétet vittek véghez a rendelkezéseik szerint leguhmánsabb hivatásnak azok a kiváló képviselők, akik a nukleáris háború megelőzéséért küzdő orvosmozgalom kezdeményezték és világméretűvé tették. Mozgalmuk résztvevői különböző társadalmi berendezkedésű országokban élnek, különböző nemzetiségűek, politikai és világnézeti kérdésekben sokféle, egymástól eltérő álláspontot képviselnek. De összeköti őket az a tiszteletreméltó törekvés, hogy megtegyenek minden lehetségest az emberi életet, a civilizációt, az emberiség létét fenyegető nukleáris katasztrófa elhárítása érdekében.

Megtiszteltetés számunkra, hogy ezúttal Budapestet hazánk fővárosát választották kongresszusuk színhelyül.

— Önök előtt jól ismert, hogy az emberiség választott elé érkezett. A tudomány és a technika jelentős vívmányai mára oly magas szintet értek el, hogy az emberiség eddig nem látott fejlődését, jólétét teremthetik meg, de pusztulását is okozhatják. Olyan világban élünk, amelyben a hagyományos és a nukleáris fegyvereknek máris túlságosan hatalmas tömege halmozódott fel. A fegyverkezési versenyben érdekelt önző, csak saját anyagi hasznukat leső körök semmibe veszik a népek elemeit, s hatalmi céljaikat katonai erőfölényük megszerzésével kívánják elérni. Még attól sem riadnak vissza, hogy a világűr militarizálását szolgáló tervek kovácsoljanak. Történek ez akkor, amikor itt a Földön, sok országban a gazdasági és társadalmi elmaradottság, a szegénység s a vele járó éhínség és járványok szedik áldozataikat.

— Mindez arra int minden felelősen gondolkodó embert, hogy emelje fel szavát a fegyverkezési hajszá ellen, a világbéke megvédésének érdekében. Az önkormányzatok fontos szerepet töltsenek be az emberiség fenyegető veszélyek feltárásában, a népek békeakarata-

inak ébrentartásában, a nemzetközi közvélemény mozgósításában. Mozgalmuk rövid, néhány éves fejlődése bizonyítja, hogy nemes szándékaik támogatására találnak nemcsak a különböző országok orvosi, hanem a béke- és népi körökben, a felelős és reális gondolkodó politikai tényezők sorában is. A közvélemény szava olyan, mindinkább jelentős, reális tényező, amelyet sehol, senki nem győzhet többé figyelmen kívül.

— Idén, a második világ-háború befejezésének 40. évfordulóján a világ sok országában kegyelettel emlékeztek meg a fasizmus és a háború áldozatairól. A béke- és népi körök megerősíteték azt a szilárd elhatározásukat, hogy nem engedik feledésbe merülni a háború tanulságait, és megőrzik a négy évtizeddel ezelőtt oly sok áldozattal kiküzdött békeket.

Egy hónap múlva megemlékezünk arról is, hogy az európai országoknak, az Amerikai Egyesült Államoknak és Kanadának a képviselői tíz esztendővel ezelőtt írták alá Helsinkiben az európai biztonsági és együttműködési konferencia záróokmányát, amelynek jelentősége földrészünkön messze túlmutat. Ez az okmány azt példázta, hogy a különböző társadalmi berendezkedésű országok kormányai a politikai realitásokból kiindulva, közös akarattal, a megértésre, együttműködésre törekedve eredményesen munkálkodhatnak együtt népek boldogulásáért, a politikai, gazdasági, kulturális kapcsolatok fejlesztéséért.

A magyar nép békét akar, az a kívánsága, hogy megvalósítható legyen az országépítő terveit. Kormányunk, pártunk, társadalmi szervezetünk és mozgalmunk, a magyar egyházak képviselői a magyar nép érdekében és kívánságának megfelelően nemzetközi tevékenységükben minden tőlük telhetőt megtesznek a háború elkerülése, a fegyverkezési verseny megállítására, a különböző társadalmi berendezkedésű államok békés egymás mellett élése és kapcsolataik fejlesztésére érdekében. Ez mutatkozik meg abban is, hogy a magyar orvosok ezrei csatlakoztak az önkormányzatokhoz és aktívan dolgoznak céljaik érdekében.

— Önök tudják, hogy a Magyar Népköztársaság szocialista országa és a Szovjetunió, a többi szocialista ország közös békekezdeményezésének részese. A nukleáris fegyverek betiltásának, a lezserelésnek a hívei vagyunk. Arra törekszünk, hogy az érintett felek biztonsága a

fegyverzet legalacsonyabb szintjén valósuljon meg. Bizunk abban, hogy a vitás kérdéseket tárgyalások útján meg lehet oldani. Reméljük, hogy a Genfiben folyó különösen fontos szovjet-amerikai tárgyalások is eredményt hoznak. Nagyra értékeljük, hogy a Szovjetunió érdemi megállapodások elérésére törekszik, de tudjuk azt is: a népek számára megnyugtató meggyőző csak mindkét tárgyaló fél konstruktív közreműködésével érhető el.

— Meggyőződésem, hogy kongresszusunk hozzájárul az enyhülés eredményeinek megőrzéséhez és továbbfejlesztéséhez, a népek közötti kölcsönös megértés erősítéséhez, az egész emberiség jövőjét jelentő béke megvédéséhez és megszilárdításához. Kongresszusunknak, nemes célú mozgalomunknak teljes sikert kívánok — mondta Kádár János.

Plenáris és szekcióülések

Szombaton plenáris üléssel folytatódott a kongresszus. Az ülésen dr. Hollán Zsuzsa, a kongresszus elnöke üdvözlötte a résztvevőket, majd dr. Ljigija Novak, a szovjet egészségügyi dolgozók szakszervezetének elnöke olvasta fel több, hazánkban tanácskozó egészségügyi szakszervezet képviselőjének üdvözlését. Köszöntötte a kongresszus résztvevőit dr. Eeva Kuuskoski-Vikmaa Finnország szocialista és egészségügyi minisztere. Ezután a nukleáris konfrontáció költségeiről, valamint az együttműködésre vonatkozó javaslatokról tanácskoztak a konferencia résztvevői.

Dr. Victor W. Sidel az USA-beli Albert Einstein Orvostudományi Egyetem tanára, az amerikai egészségügyi szakszervezetek elnöke beszédében a fegyverkezési hajszának a világ egészségügyi helyzetére gyakorolt negatív hatását elemezte. Mint elmondta, a kongresszus előző napi ülésének ideje, tehát igen rövid idő alatt 20 ezer gyermek halt meg a világon. Ugyanezen idő alatt egy millió dollárt költöttek a világon fegyverkezésre. Nem is kellett volna ennyi a gyermekek életének megmentésére.

A következő előadó dr. Jevgenyij Csazov, a nemzetközi mozgalom szovjet társelnöke ugyancsak arról szót, hogy a katonai szembenállás megszüntetésével milyen nagy erőket lehetne felszabadítani az emberiség szolgálatára. Az orvosok, a tudósok együttműködése jelentős

eredményeket hoz a betegségek leküzdésében. Nemzetközi összefogással — szovjet és amerikai orvosok irányításával — sikerült leküzdeni például a himlőt. Ehhez hasonló és még szélesebb körű összefogással meg lehetne szervezni a világ valamennyi gyermekének védőoltását, és ezzel számos fertőző betegséget győzhetnénk le. A himlő elleni védőoltásokhoz 83 millió dollárra volt szükség, ezt az összeget 55 perc alatt költik el a fegyverekre. A gyermekek életének megmentésére indított nemzetközi orvosi program mindössze 250 millió dollárt igényelne, szemben a naponta fegyverkezésre költött 2,5 milliárd dollárral.

Délután, a Magyar Tudományos Akadémia várbeli kongresszusi termében kezdődött meg a kongresszus fő témájának megvitatása az Atomfegyverek s atomháború: orvosi áttekintés címmel. Az ülésen nemzetközi szakteknikéket adtak tájékoztatást a fegyverkezési verseny orvosi vonatkozásairól, s beszámoltak arról, milyen szerepet játszanak a világ orvosi és nukleáris háború megelőzéséért folytatott küzdelemben. A felszólalók hangsúlyozták: az emberek közül sokan azzal magyarázzák a közömbösségüket, hogy az atomháború nem jelent közvetlen veszélyt, s legfeljebb az elkövetkező generáció számára válhat konkrét fenyegetéssé. Ezt tarthatatlan álláspont. Világosan kell látni, hogy mindannyian potenciális áldozatok vagyunk. Nagy szükség van tehát arra, hogy az emberek érzelmileg is

Csazov szovjet akadémikus beszél (MTI-fotó: Weber Lajos felvétele — Teletón — KS)

nek, Jevgenyij Csazov szovjet, és Bernard Lown amerikai professzornak a közös nyilatkozatát Bernard Lown olvasta fel.

A dokumentum rámutat a budapesti kongresszusra: „Együttműködés és nem szembeállás!” jelszó szellemében ült össze. A konferencia két jelentős dátumhoz kapcsolódik. Az idén lesz negyven éve, hogy a hírosimai atomtámadás a félelem, a rettegés korszakát vezette be az emberiség történelmébe. Az akkor ledobott 13 kilotonnás atombomba százezer ember életét pusztította el. Ma már a több mint 15 megatonnás töltetek egymillió Hirosimát lennének képesek elpusztítani. S ugyancsak negyven évvel ezelőtt, San Franciscóban született meg az Egyesült Nemzetek Szervezete, hogy megkezdődhesse az együttműködés korszaka, s hogy az ötvenmillió életet követelő II. világháború után a világ nemzetközi összefogjanak a háborúk végérvényes felszámolásáért, a konfliktusok békés megoldásáért. Az emberiség most választásnál áll: vagy együttműködünk, vagy elpusztulunk.

A nukleáris fenyegetettség elleni harcot valjára fő feladatának a nemzetközi orvosmozgalom. Szimbolikus jelentősége van annak, hogy a szervezet szovjet és amerikai társelnöke első ízben „azonos hangon” szólal meg — folytatódik a nyilatkozat. — Az öket összekötő humanizmus szellemében elsődleges azon kívánnak munkálkodni a kongresszuson, hogy a Keleten és Nyugaton élő orvosok közötti párbeszéd tovább bővüljön.

nácskozó szekcióban felhívta a figyelmet: mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a katonai erők szembenállását a békes célok érdekében folytatott együttműködés váltsa fel. Hangsúlyozták, hogy nemcsak a diplomáciai tárgyalásokon szükséges elérni a bizalom növekedését, hanem az orvosok és a világ más dolgozóinak között is. Rendkívül jelentős ebből a szempontból a személyes kapcsolatok, amelyek hozzájárulnak a bizalom építéséhez. A másik féllel szemben érzett harag nem teszi lehetővé, hogy meglassuk egymásban a pozitív tulajdonságokat — mondták, s arra figyelmeztettek, hogy nukleáris korunkban a két nagyhatalom közötti bizalmatlanság az emberiség pusztulásához vezet.

A vitában rámutattak: a nemzetközi eszmecsereket lehetővé adnak egymás megismerésére és segíthetik a bizalom építését a nemzetek között. Az őszinte együttműködéssel, valamint a nevelés eszközeivel megteremthető kölcsönös megértés a különböző világnézeti emberek között.

Az Országos Békatanács elnöksége a magyar béke mozgalom, a béke ügyéért felelősséget érző és ezért cselekvő magyar közvélemény nevében levélben üdvözölte a kongresszus résztvevőit.

Az üzenetben a Békatanács elismeréssel állapítja meg, hogy a nemzetközi orvosmozgalom rövid idő alatt a nukleáris világháború ellen küzdők egyik legjelentősebb tényezőjévé vált. Jó példája lett annak is, miként tudnak különböző politikai beállítottságú emberek gyümölcsözően együttműködni az emberiséget fenyegető veszély ellen.

A konferencia „Atomfegyverek és atomháború: orvosi áttekintés” elnevezésű fő témájának megvitatása ugyanakkor folytatódott vasárnap. A referátumokban szó esett a mai atomfegyverek tulajdonságairól; azokról a változásokról, amelyek nukleáris konfliktushoz vezethetnek; s szóba kerültek a fegyverkezési hajszának a közvéleményre gyakorolt hatásával kapcsolatos kérdések.

Jelenleg a kölcsönös pusztulás veszélye kellő biztosíték arra nézve, hogy egyetlen atomhatalom sem kezd nukleáris háborúba. Egyesek azonban olyan stratégiák kidolgozására törekcsenek, amelyek nem illeszkednek bele a kölcsönös elrettentéstől kialakított képbe. Azt akarják elérni, hogy egy tömegpusztító eszközökkel rendelkező nagyhatalom meglepetésszerűen megindíthassa és meg is nyerhesse az atomháborút. Ez azt jelentené, hogy a kölcsönös elrettentést az egyoldalú fenyegetés váltja fel. Pedig a kölcsönös biztonság útjáról való letérés fokozott veszélyt jelent az emberiség számára. Ezért el kell érni, hogy valamennyi atomhatalom mondjon le az első csapás mérésére alkalmas atomfegyverek gyártásáról, ne helyezzenek el szövetségesik területén tömegpusztító eszközöket, s tárgyaljanak az újabb fegyverrendszerek hadrendbe állításának megakadályozásáról — hangsúlyozták a felszólalók.

A kongresszus hétfőn az eszmecsere eredményeit összegző jelentések előterjesztésével s dokumentumok elfogadásával fejezte meg munkáját. (MTI)

„Együttműködés és nem szembenállás!”

A nukleáris háború ellen küzdő orvosok nemzetközi kongresszusa Budapesten

A nukleáris háború megelőzéséért küzdő orvosok nemzetközi mozgalmaának 5. kongresszusa pénteken kezdte meg munkáját a Budapesti Kongresszusi Központban. A találkozó — amelynek jel-szava „Együttműködés és nem szembenállás!” — első alkalommal rendezik meg szocialista országban. A konferenciára több mint 800 szakember érkezett a világ különböző országaiból, hogy a mintegy 135 ezer orvost tömörítő nemzeti csoportok szövetségét képviselve tanácskozzon az atomháború és a nukleáris fegyverkezési verseny lehetséges következményeiről.

A négynapos eszmecsere ünnepélyes megnyitóján az elnökségben helyet foglalt Kádár János, az MSZMP főtitkára, ott voltak állami és társadalmi életünk kiemelkedő képviselői, a mozgalom vezető tisztviselői. A konferenciát Szentágotthai János akadémikus, a Nemzetközi Orvosmozgalom és Nukleáris Háború Megelőzéséért (IPPNW) Magyar Nemzeti Bizottságának elnöke nyitotta meg.

Ezután Hollán Zsuzsa akadémikus, az IPPNW alelnöke, a kongresszus elnöke monddott bevezető beszédet. Hangsúlyozta: a világ orvosi szavaik meggyőző erejével most olyan új veszélyre figyelmeztetnek, amely az egész emberiséget fenyegeti. Összintén szólnak arról, hogy egy mai nukleáris háborúban az orvosok tehetetlenek lesznek. Mindenki tudatosítani igyekezik, hogy a korszerű orvostudomány nem tud majd segíteni a sérülteken, a haldoklókon. Ez a rideg valóság segíthet felrázni az embereket. A fenyegető nukleáris háború réme feldúlja minden ember személyes életét — emelte ki —, féltelmet és bizalmatlanságot teremt az emberek, és ellenségeskedést a nemzetek között. Meg kell magyarázni az embereknek: a kiszolgáltatottság lélekromboló érzésétől csak úgy szabadulhatnak meg, ha cselekvő részeseivé válnak a nukleáris fegyverek megsemmisítéséért vívott küzdelemnek. Az egyre fokozódó fegyverkezési hajszát már most is emberéleteket pusztít. Gyermek milliói halnak meg

olyan betegségekben, amelyek megelőzhetők lennének, de a fegyverkezés csillagászati költségei elvonják az anyagi és emberi erőforrásokat a betegségek leküzdéséről — mutatott rá.

A kongresszus jelszavára utalva kiemelte: mielőbbi cselekvésre van szükség, mindent meg kell tenni azért, hogy a katonai erők szembenállását a békés célok érdekében folytatott együttműködés váltsa fel. A világ orvosi ösztönét hiszik és vallják: a végső pusztulás felé rohanás megállítható és visszafordítható. A nemzetek közötti megértés még vár magára, de mind szélesebb körű, őszinte együttműködéssel elérhető. Ha a fegyverkezési hajszát sikerül megszüntetni, a tudomány és a technika vívmányai révén a Föld minden lakója jobban élhet. A mostani kongresszus annak kifejezésére vállalkozik: az együttműködés és a nevelés eszközeivel megteremthető a kölcsönös bizalom és a kölcsönös biztonság légköre a különböző világnézetű emberek között — mondta Hollán Zsuzsa.

Az ünnepélyes megnyitót követően plenáris üléssel folytatódott a tanácskozás. Bejelentették, hogy a nemzetközi politika több vezető személyisége köszöntötte a kongresszus résztvevőit.

Mihail Gorbacsov, az SZKP KB főtitkára a kongresszushoz intézett üdvözlésében hangoztatja, hogy a Szovjetunióban megértést tanúsítanak a mozgalom hasznos tevékenységéért iránt és támogatják azt: osztoznak az orvosok azon céljában, hogy megvédjék az emberiséget a Földön és az űrben folyó fegyverkezési hajszát veszélytől.

Ronald Reagan, az Amerikai Egyesült Államok elnöke üzenetében együttműködésre hívja fel a Szovjetuniót a nukleáris háború megakadályozása érdekében. Hangsúlyozza a párbeszéd szükségességét annak érdekében, hogy kölcsönös megértés és szűkebb genfi tárgyalásokon a fegyverzet egyenlőtlen és ellenőrizhető szintjéről.

Javier Pérez de Cuellar, az ENSZ főtitkára üdvözlésében rámutatott, hogy a nemzetközi orvosmozgalomnak igen fontos szerepe van, képes felhívni a figyelmet a korlátozott nukleáris háború orvosi következményeire.

II. János Pál pápa üzenetében támogatásáról biztosította a nemzetközi orvosmozgalom tagjait, abban, hogy folytassák a nukleáris háború megelőzésére tett erőfeszítéseiket az emberiség jövőjének érdekében.

Az ülésen ismertették Todor Zsitkov bolgár, és Gustáv Husák csehszlovák államfők, Andreasz Papandreu görög miniszterelnök és Raulo Alfonsín argentin elnök üdvözlését is.

Az üzenetek ismertetése után Vu Csie-Ping, a Kínai Népköztársaság orvosszövetségének elnöke szót a kongresszus résztvevőire, hangsúlyozva, hogy országuk is támogatja a nukleáris fegyverzet csökkentésére tett kezdeményezéseket.

A plenáris ülés további részében a Nemzetközi Orvosmozgalom és Nukleáris Háború Megelőzéséért elnevezésű szervezet társelnökei-

eredményeket hoz a betegségek leküzdésében. Nemzetközi összefogással — szovjet és amerikai orvosok irányításával — sikerült leküzdni például a himlőt. Ehhez hasonló és még szélesebb körű összefogással meg lehetne szervezni a világ valamennyi gyermekének védőoltását, és ezzel számos fertőző betegséget győzhetnénk le. A himlő elleni védőoltásokhoz 83 millió dollárral volt szükség, ezt az összeget 55 perc alatt költik el a fegyverekre. A gyermekek életének megmentésére indított nemzetközi orvosi program mindössze 250 millió dollárt igényelne, szemben a naponta fegyverkezésre költött 2,5 milliárdal.

Delután, a Magyar Tudományos Akadémia várbeli kongresszusi termében kezdődött meg a kongresszus fő témájának megvitatása az Atomfegyverek s atomháború: orvosi áttekintés címmel. Az ülésen nemzetközi szakemberek adtak tájékoztatást a fegyverkezési verseny orvosi vonatkozásairól, s beszámoltak arról, milyen szerepet játszanak a világ orvosi a nukleáris háború megelőzéséért folytatott küzdelemben. A felszólalók hangoztatták: az emberek közül sokan azzal magyarázzák a közbizonyosságukat, hogy az atomháború nem jelent közvetlen veszélyt, s legfeljebb az elkövetkező generáció számára válhat konkrét fenyegetéssé. Ezt társadalmi alapszintű világszemlélettel kell látni, hogy mindannyian potenciális áldozatok vagyunk. Nagy szükség van tehát arra, hogy az emberek érzelmileg is

Plenáris és szekciósülések

Szombaton plenáris üléssel folytatódott a kongresszus. Az ülésen dr. Hollán Zsuzsa, a kongresszus elnöke üdvözölte a résztvevőket, majd dr. Ligyija Novak, a szovjet egészségügyi dolgozók szakszervezetének elnöke olvasta fel több, hazánkban tanácskozó egészségügyi szervezet képviselőjének üdvözlését. Köszöntötte a kongresszus résztvevőit dr. Eeva Kuuskoski-Vikmatia Finnország szociális és egészségügyi minisztere. Ezután a nukleáris konfrontáció költségeiről, valamint az együttműködésre vonatkozó javaslatokról tanácskoztak a konferencia résztvevői.

Dr. Victor W. Sidel az USA-beli Albert Einstein Orvostudományi Egyetem tanára, az amerikai egészségügyi szakszervezetek elnöke beszédében a fegyverkezési hajszának a világ egészségügyi helyzetére gyakorolt negatív hatását elemelte. Mint elmondta, a kongresszus előző napja ülésének ideje, tehát igen rövid idő alatt 20 ezer gyermek halt meg a világon. Ugyanezen idő alatt egy milliárd dollárt költöttek a világon fegyverkezésre. Nem is kellett volna ennyi a gyermekek életének megmentésére.

A következő előadó dr. Jevgenyij Csazov, a nemzetközi mozgalom szovjet társelnöke ugyancsak arról szót, hogy a katonai szembenállás megszüntetésével milyen nagy erőket lehetne felszabadítani az emberiség szolgálatára. Az orvosok, a tudósok és a nemzetközi együttműködés

kapcsolódjanak a békeért folytatott küzdelemhez. Száz hidrogénbomba ledobásával a Földön minden élet elpusztítható — hangsúlyozták a felszólalók. A nukleáris csapás után már nincs mód védekezésre, tehetetlenek lesznek az orvosok, nem segíthet az orvostudomány. Ahhoz, hogy a jelenlegi helyzet javuljon, a fenyegetettség érzése csökkenjen, a taktikai fegyvereket is meg kell semmisíteni, azaz teljes leszerelésre van szükség. Ennek kapcsán szorgalmazták, hogy Görögország, Spanyolország, a Német Szövetségi Köztársaság és Japán számúzza területéről a nukleáris fegyvereket.

Az ülésen a nagaszaki atomtámadás egyik túlélője is felszólalt, s megrázó szavakkal idézte fel a szörnyűséget pusztulásról megmaradt gyermekkori emlékeit. Nyomatékkal szót arról, hogy az orvosok a nukleáris katasztrófa után már csak a haldoklókat szenvedteit tudták enyhíteni, s figyelmeztette arra: a sugárterhelés következtében évekkel az atomtámadás ledobása után is százzal pusztultak el emberek. Szekciósüléseken folytatódott vasárnap a nukleáris háború megelőzéséért küzdő nemzetközi orvosmozgalom budapesti kongresszusa. A szakemberek véleményét cselelték az atomháború és a polgári védelem kérdéseiről, a foglalkoztak a nemzetközi orvosi együttműködés további lehetőségeivel.

A kelet-nyugati bizalom, illetve bizalmatlanság pszichológiai vonatkozásairól ta-

Csazov szovjet akadémikus beszél (MTI-fotó: Weber Lajos felvétele — Telefóto — KS)

nek, Jevgenyij Csazov szovjet, és Bernard Lown amerikai professzornak a közös nyilatkozatát Bernard Lown olvasta fel.

A dokumentum rámutat: a budapesti kongresszus az „Együttműködés és nem szembeállítás!” jelszó szellemében ült össze. A konferencia két jelentős dátummal kapcsolódik. Az idén lesz negyven éve, hogy a hírosimai atomtámadás a félelem, a rettegés korszakát vezette be az emberiség történelmébe. Az akkor ledobott 13 kilotonnás atombomba százezer ember életét pusztította el. Ma már a több mint 15 megatonnás töltetek egymillió Hirosimát lennének képesek elpusztítani. S ugyancsak negyven évvel ezelőtt, San Franciscóban született meg az Egyesült Nemzetek Szervezete, hogy megkezdődhesen az együttműködés korszaka, s hogy az ötvenmillió életet követelő II. világháború után a világ nemzeti összefogjanak a háborúk végerőszakos felszámolásáért, a konfliktusok békés megoldásáért. Az emberiség most választásnál áll: vagy együttműködünk, vagy elpusztulunk.

A nukleáris fenyegetettség elleni harcot valjha fő feladatának a nemzetközi orvosmozgalom. Szimbolikus jelentősége van annak, hogy a szervezet szovjet és amerikai társelnöke első ízben „azonos hangon” szólal meg — folytatódik a nyilatkozat.

Az öt évtizedes humánizmus szellemében elsődlegesen azon kívánnak munkálkodni a kongresszuson, hogy a Keleten és Nyugaton élő orvosok közötti párbeszéd tovább bővüljön.

nácskozó szekcióban felhívják a figyelmet: mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a katonai erők szembenállását a békés célok érdekében folytatott együttműködés váltsa fel. Hangsúlyozták, hogy nemcsak a diplomáciai tárgyalásokon szükséges elérni a bizalom növekedését, hanem az orvosok és a világ más dolgozó közt is. Rendkívül jelentős ebből a szempontból a személyes kapcsolatok, amelyek hozzájárulnak a bizalom építéséhez. Az akkor ledobott 13 kilotonnás atombomba százezer ember életét pusztította el. Ma már a több mint 15 megatonnás töltetek egymillió Hirosimát lennének képesek elpusztítani. S ugyancsak negyven évvel ezelőtt, San Franciscóban született meg az Egyesült Nemzetek Szervezete, hogy megkezdődhesen az együttműködés korszaka, s hogy az ötvenmillió életet követelő II. világháború után a világ nemzeti összefogjanak a háborúk végerőszakos felszámolásáért, a konfliktusok békés megoldásáért. Az emberiség most választásnál áll: vagy együttműködünk, vagy elpusztulunk.

A vitában rámutattak: a nemzetközi eszmecsereket le lehetne fordítani egymás megismerésére és segíthetik a bizalom építését a nemzetek között. Az őszinte együttműködéssel, valamint a nevelés eszközeivel megteremthető kölcsönös megértés a különböző világnézetű emberek között.

Az Országos Békatanács elnöksége a magyar béke mozgalom, a béke ügyéért felelősséget érő és ezért cselekvő magyar közvélemény nevében levélben üdvözölte a kongresszus résztvevőit.

Az üzenetben a Békatanács elismeréssel állapítja meg, hogy a nemzetközi orvosmozgalom rövid idő alatt a nukleáris világégés ellen küzdők egyik legjelentősebb tényezőjévé vált. Jó példája lett annak is, miként tudnak különböző politikai beállítottságú emberek gyümölcsözően együttműködni az emberiséget fenyegető veszély ellen.

A konferencia „Atomfegyverek és atomháború: orvosi áttekintés” elnevezésű fő témájának megvitatása ugyanakkor folytatódott vasárnap. A referátumokban szó esett a mai atomfegyverek tulajdonságairól, azokról a változásokról, amelyek nukleáris konfliktushoz vezethetnek; szóba kerültek a fegyverkezési hajszának a közvéleményre gyakorolt hatásával kapcsolatos kérdések.

Jelenleg a kölcsönös pusztulás veszélye kellő biztosíték arra nézve, hogy egyetlen atomhatalom sem kezd nukleáris háborúba. Egyesek azonban olyan stratégiák kidolgozására törekednek, amelyek nem illeszkednek bele a kölcsönös elrettentésről kialakított képbe. Azt akarják elérni, hogy egy tömegpusztító eszközökkel rendelkező nagyhatalom meglepetésszerűen megindíthassa és meg is nyerhesse az atomháborút. Ez azt jelentené, hogy a kölcsönös elrettentést az egyoldalú fenyegetés váltja fel. Pedig a kölcsönös biztonság útjáról való letérés fokozott veszélyt jelent az emberiség számára. Ezért el kell érni, hogy valamennyi atomhatalom mondjon le az első csapás mérésére alkalmas atomfegyverek gyártásáról, ne helyezzenek el szövetségi területén tömegpusztító eszközöket, s tárgyaljanak az újabb fegyverrendszerek hadrendbe állításának megakadályozásáról — hangoztatták a felszólalók.

A kongresszus hálóján az eszmecsere eredményeit összegző jelentések előterjesztésével a dokumentumok elfogadásával fejezi be munkáját. (MTI)

Kádár János üdvözlő beszéde

Ezt követően Kádár János, az MSZMP főtitkára, az Elnöki Tanács tagja mondott üdvözlő beszédet:

— A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának, országunk társadalmi tényezőinek nevében és a magam részéről tisztelettel köszöntöm a nukleáris háború megelőzéséért küzdő nemzetközi orvosmozgalom V. kongresszusának minden résztvevőjét, s külön Jevgenyij Csazov szovjet professzort és Bernard Lown amerikai professzort, a mozgalom társelnökeit.

Nagy tettet vittek véghez a rendelkezésük szerint leghumánusabb hivatásnak azok a kiváló képviselői, akik a nukleáris háború megelőzéséért küzdő orvosmozgalom kezdeményezték és világmeletrétté tették. Mozgalmuk résztvevői különböző társadalmi berendezkedésű országokban élnek, különböző nemzetiségűek, politikai és világnézeti kérdésekben sokféle, egymástól eltérő álláspontot képviselnek. De összeköti őket az a tiszteletreméltó törekvés, hogy megtegyenek minden lehetőséget az emberi életet, a civilizációt, az emberiség létét fenyegető nukleáris katasztrófa elhárítása érdekében.

Megtiszteltetés számunkra, hogy ezúttal Budapestet, hazánk fővárosát választották kongresszusuk színhelyül.

— Önök előtt jól ismert, hogy az emberiség választás elé érkezett. A tudomány és a technika jelentős vívmányai mára oly magas szintet értek el, hogy az emberiség eddigi nem látott fejlődését, jólétét teremthetik meg, de pusztulásra is okozhatják. Olyan világban élünk, amelyben a hagyományos és a nukleáris fegyvereknek máris túlságosan hatalmas tömege halmozódott fel. A fegyverkezési versenyben érdekelt önzök, csak saját anyagi hasznukat leső körök semmibe veszik a népek elemi érdekeit, s hatalmi céljaikat katonai erőfölényük megszerzésével kívánják elérni. Még attól sem riadnak vissza, hogy a világűr militarizálását szolgáló tervekét kovácsoljanak. Történelem az, amikor itt a Földön, sok országban a gazdasági és társadalmi elmaradottság, a szegénység s a vele járó éhínség és járványok szedik áldozataikat.

— Mindez arra int minden felelősen gondolkodó embert, hogy emelje fel szavát a fegyverkezési hajszá ellen, a világbéke megvédésének érdekében. Az önkormányzatok fontos szerepet töltsenek az emberiséget fenyegető veszélyek feltárásában, a népek békeakarátá-

nak ébrentartásában, a nemzetközi közvélemény mozgósításában. Mozgalmuk rövid, néhány éves fejlődése bizonyítja, hogy nemes szándékaik támogatására találnak nemcsak a különböző országok orvosi, hanem a békére vágyó népek körében. A felelősen és reálisan gondolkodó politikai tényezők sorában is. A közvélemény szava olyan, mindinkább jelentős, reális tényező, amelyet seholy, senki nem hagyhat többé figyelmen kívül.

— Idén, a második világ-háború befejezésének 40. évfordulóján a világ sok országában kegyelettel emlékeztek meg a fasizmus és a háború áldozatairól. A békeszerető emberek megerősítettek azt a szilárd elhatározásukat, hogy nem engedik leledésbe merülni a háború tanulságait, és megőrzik a négy évtizeddel ezelőtt oly sok áldozattal kiküzdött békét.

Egy hónap múlva megemlékezünk arról is, hogy az európai országoknak, az Amerikai Egyesült Államoknak és Kanadának a képviselői tíz esztendővel ezelőtt írták alá Helsinkiben az európai biztonsági és együttműködési konferencia záróokmányát, amelynek jelentősége földrészlünkön messze túlmutat. Ez az okmány azt példázta, hogy a különböző társadalmi berendezkedésű országok kormányai a politikai realitásokból kiindulva, közös akaratral, a megértésre, együttműködésre törekedve eredményesen munkálkodhatnak együtt a népek boldogulásáért, a politikai, gazdasági, kulturális kapcsolatok fejlesztéséért.

A magyar nép békét akar, az a kívánsága, hogy megvalósíthassa országépítő terveit. Kormányunk, pártunk, társadalmi szervezeteink és mozgalmaink, a magyar egyházak képviselői a magyar nép érdekeinek és kívánságának megfelelően nemzetközi tevékenységükben minden tőlük telhető megtesznek a háború elkerülésére, a fegyverkezési verseny megállítására, a különböző társadalmi berendezkedésű államok békés egymás mellett élése és kapcsolataik fejlesztése érdekében. Ez mutatkozik meg abban is, hogy a magyar orvosok ezrei csatlakoztak az önkormányzatokhoz és aktívan dolgoznak céljaik érdekében.

— Önök tudják, hogy a Magyar Népköztársaság szocialista ország és a Szovjetunió, a többi szocialista ország közös békekezdmenyeinek részese. A nukleáris fegyverek betiltásának, a leszerelésnek a hívei vagyunk. Arra törekszünk, hogy az érintett felek biztonsága a

legalacsonyabb szintjén valósuljon meg. Bizunk abban, hogy a vitás kérdéseket tárgyalások útján meg lehet oldani. Reméljük, hogy a Genfben folyó különösen fontos szovjet-amerikai tárgyalások is eredményt hoznak. Nagyra értékeljük, hogy a Szovjetunió érdemi megállapodások elérésére törekszik, de tudjuk azt is: a népek számára megnyugtató megegyezés csak mindkét tárgyaló fél konstruktív közreműködésével érhető el.

— Meggyőződésünk, hogy kongresszusuk hozzájárul az enyhülés eredményeinek megőrzéséhez és továbbfejlesztéséhez, a népek közötti kölcsönös megértés erősítéséhez, az egész emberiség jövőjét jelentő béke megvédéséhez és megszilárdításához. Kongresszusunknak, nemcsak ülésünknek, hanem teljes sikerrel kívánok — mondta Kádár János.

KÖNYVEKRŐL MINDENKINEK

Gyulai Pál: Vörösmarty életrajza

Ha egy irodalomtörténeti monográfia elmúlt százéves, többnyire a feledés homályába merül. Kivételes értékek bírák csak ki ezt a hatalmas időt. Ilyen érték Gyulai Pál Vörösmarty-monográfiája. A kiváló tudós, irodalomtörténész, kritikus életművének csúcsa ez a könyv, amely 1866-ban jelent meg először. Most a szerző halálának 75. évfordulójára jelentette meg gondos, szép kiadásban a Szépirodalmi Könyvkiadó. Kár, hogy egy tájékoztató, eligazító utószóra már nem futotta a gondoskodásból.

Igazságtalan lenne, ha az újabb kutatások eredményeit kérésre számon Gyulaitól: Horváth János, Barta János, Tóth Dezső elemzéseit. Önmagában kell nézünk a monográfiát, a maga korába helyezve, másrészt azt is meg kell vizsgálnunk, mit tud adni a mai olvasónak, és mit vall a mű magáról a szerzőről, Gyulai Pálról.

Furcsa ellentmondás: tudjuk Gyulairól, hogy a népművelési iskolá ideológusa, az irodalmi Deák-párt feje, aki színte dogmatikus merevséggel képviselte elveit, és zsarnoki módon zárta ki az irodalmi életből mindazt, ami neki nem tetszett, például Jókai romantikáját. Ugyanakkor írásaiban — a Vörösmarty-monográfiában is — lenyűgöz a tárgyilagossá, higadt mondatok mögött rejtőzködő meggyőződés és szenvedély. Abból a képből, amit Vörösmartyról rajzol,

a saját arcképe is kibontakozik. Egy olyan tiszta világkép vonzásába kerülünk, amelynek ma már csak a hiányát érezzük: Gyulai hisz a nemzetben, az erkölcsben, a lélek nemességében és emelkedettségében. Vörösmartyt mint embert és költőt olyan magasra helyezi, amilyen magasságra már elszakított a szemünk. A nemzeti költészet megteremtőjét látja benne, olyan költőt, akinek magánélete és a költészetében megvalósított eszmék között nincs törés, akiknek nemcsak munkássága, hanem tiszta jelleme is mintaként állhatott az olvasók előtt. Bizonyos, hogy kissé leegyszerűsített Vörösmarty-képet állít elénk: a költő végletes szenvedélyeit, romantikus lobogását nem tudja követni. Túlértékeli a Szép Ilonka kellemes báját, vagy a fátyol titkai nyelvi eredményeit. Alig néhány sorban említi meg viszont A című cigányt, A merengőhöz című verset is csak mint életrajzi epizódot említi, nincs szava olyan nagy versekről, mint az Ábránd, az Emberek vagy az Előszó. Altlában kevesebb mondani valója van Vörösmarty költészetéről, mint epikai és drámaírói munkásságáról vagy irodalomszervező tevékenységéről. A nagy lírát éltető szenvedély távol állt Gyulai egyéniségétől. Ennek ellenére képes megmutatni Vörösmarty nagyságát, és pontosan elhelyezi az irodalom fejlődésrendjében. Külö-

nösen nyelvének szépségét méltatja: „A nyelv zenéjét senki nem érti jobban nála. A gondolat nemcsak méltó kifejezését találja meg, hanem hangját, dallamát is, s ezt nemcsak a ritmus tényezői eszközlik. Valami bűbáj van nyelvében, melyet lehetetlen analizálni. Vörösmarty zsenialitása itt nyilatkozik a legrendkívülőbb módon.”

Hiányosságai vagy ma már túlhaladott megállapításai ellenére is lenyűgözi ez a könyv az olvasót egyszerűségével, világos, logikus okfejtésével, tiszta, tömör, lendületes magyar nyelvvel. Nincs benne egyetlen felesleges szó, egyetlen fellejtés megállapítás. A kis terjedelmében rengeteg adat, ismeret, műelemzés, vita, biztos, hátrahagyott ítélet fér el, s mindez egységre rendezve a világos koncepció, a nemzeti költészet értékrendjének felvázolása.

Hosszú és gazdag élet volt a Gyulaié, óriásokkal élt egy időben: fiatalon ismert Vörösmartyt, Petőfit, Arany Jánosnak barátja volt, s megérte, de már elfogadni nem tudta Ady költészetének kibontakozását. Számára azonban Aranyal véget ért az irodalom, 1867-tel pedig a történelem. Esztétikai nézeteihez, a nemzetet szolgáló irodalom eszméjéhez, morális elveitől mindig hű maradt. 83 évesen úgy halt meg, mint egy mélyre süllyedt korszak utolsó, különnek tűnő harcosa, aki min-

den új jelenség elől mereven elzárkózott. Talán paradoxonnak tűnik, hogy éppen az új magyar költészet legnagyobbja, Ady volt az, aki idegensége, távolisága ellenére is felismerte, elismerte nagyságát, s halálakor mint küzdőtársát búcsúztatta „Harcos Gyulai Pál” című versében: „Hajh, kivesző, de legjobb magyar fajta.” Így fogott kezét az első, az igaz reformkor és a második reformkor nemzedéke egy nemzet sorsáért felelőséget érző tudós, egy harcos, szilárd jellemű, elvhű irodalomtörténész sirja fölött.

B. Kindrusz Erzsébet

MEZEY KATALIN*

ZÁRÓJEL

Az emlékezet borostyánkővében nekem ma is az vagy, aki voltál. Noha tudom — tudnom kellene — hogy más lettél, változtál, alakultál.

Ahogy változtam én is. Jóllehet, mint szakadt filmen az utolsó kocka, hogy kényszerűen megállt a kép veled, rávesődtél belső homlokomra.

S noha minden végleges nélkül, úgy fontolgatom a régi kétségeket, mintha egy mondatban sok töprengés után rossz helyre tettem volna a zárójelét.

(Ez az a beékeltem mondat már a sorsom: minden, ami valóban megesejt. Ami után majd nem is én fogom kitenni azt a második zárójelét.)

* Az Elérhetetlen föld című antológiából, verseskötetből, prózai és drámai munkáiból ismert költőnek Újra meg újra címek most adta ki a Szépirodalmi Könyvkiadó harmadik verseskötetét. Ebből közöljük mutatványként a verset.

Ásóval a Biblia nyomában

A Biblia magyarázatának, értelmezésének tengeri irodalma van. Egy csepp ebben a tengerben Magnus Magnusson professzor könyve, amely a bibliai tájak régészeti felismeretét meg: egyben „Könyvek Könyve” történeti hitelességét is vizsgálja. A múlt század végén megindult a Bibliában említett területek régészeti feltárása. Ez a folyamat az utóbbi évtizedekben különösen nagy lendületet vett Egyiptomtól Perzsa-öböl. A szerző ezeknek a kutatásoknak az eredményeit összegzi.

Rengeteg épület, falmaradvány, víztartó, templom, sírkamra került felszínre a lenyűgöző méretű ásások során, ezek az emlékek azonban nem támasztják alá a bibliai történetek hitelességét. Nem lehet bizonyítani, hogy élt-e valaha egy Ábrahám nevű pátriárka, egy József nevű egyiptomi udvaronc, vagy a nép legendás vezére, Mózes. Még David és Salamon nagyszabású építkezései is nyomtalanul elpusztultak. A szerző a bibliai események sorrendjében járja végig a hatalmas területet, nem is vonja eredendően kétségbe ezek megtörténtét, csak éppen ezer évvel korábban vagy később, ötszáz kilométerrel keletebbre vagy nyugatabbra — ilyen apró eltérések a mítikus történet-felfogással összeegyeztethetők. Jerikó híres városfalai például már vagy ezer évvel Józsuá érkezése előtt leom-

lottak. A hagyományokból, legendákból nehéz kihámozni a történelmi igazságot. Ábrahám, Jákob vagy más bibliai alakok személyiségét a népi emlékezet, a folklór viaszformálta. Úgy lettek történelmi szereplők, hogy egy nép utólag történelmet remlített magának, és a mítikus személyeit valóságos létezők ruházta fel.

A régészet tehát a bibliai történetek valóságát nem bizonyítja, vagy csak igen ritkán. Körül lehet határolni például Dávid városának területét. Tudják, hol épült fel Salamon temploma, feltárták Nagy Heródes építkezéseinek alapjait. Mégis azt kell mondanunk, hogy a régészeti kutatások sokkal több eredményt hoztak az ókori Közel-Kelet egész történelmének megismeréséhez. Az itt élő tizenegy nép között csak egy kis nomád vagy kereskedő népcsoport volt Izrael népe. A sumérok, a hettiták, a filiszteusok, az asszírok, a babilóniak jelentős kultúrákat, nagy katonai birodalmakat teremtettek, amelyek az egymás közötti véres viszálykodásokban elpusztultak. Napjainkra csak romok maradtak, gyakran mélyen a mai felszín alatt, és csak a régészek ásója tudja szóra bírni a kőveket Néhol feliratok és agyagtáblák is segítik a kutató munkáját. Ez a szorgos régészeti munka sok új tudományos eredményt hozott, új színben mutatja be ezeket a rég elszűnyelt népeket és kul-

túrákat. Érdekes színfolt — és valószínűleg ismeretlen is nálunk — Petra, egy szikla-ba vágott hellenisztikus város, amelyet a nabateusoknak nevezett sivatagi arabok építettek.

Az olvasmányosan, érdekesen, néhol személyes, ironikus megjegyzésekkel fűszerezett könyv nem könnyű olvasmány, mivel minden könnyedsége ellenére is tudományt közvetít a régészet, illetve az ókori történelem köréből. Ehhez bizonyos alapismeretekre az olvasónak is szüksége van, különben elvesz az adatok, nevek, évszámok között, amelyeket ugyan nem halmoz túlzottan a szerző, de mégse lehet elkerülni őket. Arra figyelmeztet ez a könyv, hogy az emberiség múltjáról még mindig keveset tudunk. A régészet nagyon sok új tényt, emléket képes feltárni, ezáltal módosítani tudja egyes korokról, népekről alkotott elképzeléseinket, illetve elképzelések helyett ismereteket, tényeket alapozott tudáshoz juttat. Szomorú tény, hogy a bibliai történetek színhelyein ma is háborúk folynak, akár három- vagy négyezer évvel korábban. Reméljük, nem pusztítják el az itt élő népek jelenüket, és az emberiség közös kincsei közé tartozó múltbeli emlékeket (Magnus Magnusson: *Ásóval a Biblia nyomában*. Gondolat, 1985.)

B. K. E.

Mindannyiunknak kár

Nem üzemi balesetek

A közelmúltban a Népszava Lap- és Könyvkiadó egy tanulságos kiadványt adott közre. Címe: Nem üzemi balesetek. Az összeállítás szerzői a téma legavatottabb hazai ismerői: dr. Irk Ferenc, dr. Kalabay László és Nagy István Endre.

A könyv öt fejezetben tárgyalja a címben megjelölt témát, oly módon, hogy figyelembe veszi a feldolgozás „tudomány közötti” voltát, amelyet bizonyít: a szerzők között szőhöz jut a kriminológus, a traumatológus és a biztosítási szakember is... A kötet 583 úgy alapos értéke-

lésére alapozva megállapítja — a balesetek, a tragédiák kellő figyelemmel elkerülhetők.

A kiadvány első fejezete a nem üzemi balesetek fogalmi kérdéseit tárgyalja, nem maradván adós azokkal az elemzésekkel sem, amelyek a megelőzéshez óhatatlanul szükségesek.

A fűzet harmadik része az ún. oksági összefüggéseket tárgyalja. Ebben a részben kitérőt szerep jut a kultúrának, az értéknek és nem utolsósorban a beállítottságnak, valamint ezek kölcsönös hatásának.

A kötetnek talán legértékesebb része az, amely a megelőzésről szól. Hiszen minden teória holt, ha nem az életet segíti. Ennek a 135 háztartási balesetnek az olvasása arra figyelmeztet, hogy ezeket meg kell előzni!

A Népszava Lap- és Könyvkiadó legújabb kiadványát nemcsak a jó szándék vezeti, hanem mindannyiunk jól felfogott érdeke, akármilyen baleset: mindannyiunknak kár!

(S. D.)

Út Oradourba

1944. június 8-án a Das Reich, a Waffen (harcoló) SS 2. páncélos hadosztálya, mintegy 15 ezer katonával, 209 harckocsi és rohamlövégő indult el a dél-franciaországi Montaubanból, hogy Normandiában „tengerbe söpörje” az amerikai—angol inváziós csapatokat. Montauban 670—700 kilométerre fekszik a normandiai tengerparttól, tehát 3-4 napra — a hadosztály napi menetelési tempóját figyelembe véve. Ezzel szemben az út két hétig tartott. Rosszul felfegyverzett francia munkások, parasztemberek, fiatalok és öregek vették fel a harcot az acélszörnyeteggel. A Das Reich útját vér és tűzözön, legyilkolt emberek ezrei jelezték. De a hadosztály késve érkezett a normandiai hídfőre, ahol aztán bombázóparasztszócsúszottak el. M. R. D. Foot professzor a következőket írja erről: „...ennek a késedelemnek döntő jelentősége volt a normandiai hídfő megszilárdítása szempontjából...”

Max Hastings, fiatal angol szerző: Út Oradourba című munkájában végigkíséri ezt az utat, részletesen elemzi az eseményeket. Beszél egykori ellenállókkal, a londoni SOE szabotárszervezet háborút túlélt tagjaival, sőt az életben maradt SS-tisztekkel, katonákkal is. A francia ellenállásról készített hiteles történelmi körképből az is kiderül, hogy Tulle és Oradour-sur-Glane mártírjai és még sokan, ártatlanul haltak meg.

„A történetben szereplő SS-tisztek és a legénység tetteinek megítélését nyugodtan az olvasóra bízhatom” — írja a szerző, s ezzel a könyv elolvasása után teljes mértékben egyet lehet érteni. Mert semmiféle elfogadható magyarázat nem lehet találni arra, hogy a mintegy 600 lakosú — partizánmozgalomtól mentes — békés kisváros apraját-nagyját néhány véletlen túlélt kivételével kiirtotta a hadosztály felderítő zászlóaljja. Csupán a templomba több mint 400 nőt és gyermeket zártak be, gránátokat dobáltak közéjük, s rájuk gyújtották az épületet. A férfiakat hasonló sors érte, csak őket a csűrökben gyilkolták halomra. Oradour néptelenné vált. Tulleban, ahol ellenállásra bukkantak, 99 férfit akasztottak fel, több százat deportáltak.

De senki se higgye, hogy Tulle és Oradour elszigetelt incidens volt! Csupán abban a körzetben, ahol a Das Reich elleni akciók legnagyobb részét vívták, a következő veszteségeket szenvedték az ellenállók: Correze: 248 halott, 481 deportált; Creuse: 123 halott, 190 deportált; Dordogne: 771 halott, 308 deportált; Haute-Vienne: 957 halott és 373 deportált. Egész Franciaországban százezer férfi és nő halt mártírhalált az ellenállás harcai és a német megtorlás során. Örjúk is emlékeztetnek Oradour romjai. (Kossuth Könyvkiadó.) Sz. K.

Könyvekről röviden

88 színes oldal a hazai halakról

A könyv néhány oldalas bevezetője halaink származását ismerteti, a jellegzetes szociális viselkedési formákat, a vizek közötti és a vizeken belüli vándorlásokat, mozgásokat, a halak életének különböző fejlődési szakaszait, az ikráktól az öregkorig.

A színes felvételekhez tartozó szövegek a könyvsorozat eddig kialakult rendszerének megfelelően rövidke és tömörek: a hal előfordulási helye, mérete, testtömege, a táplálkozás módja, az ivás és az ivadékgondozás. A fajleírásokat 11 élőhely-fotója és leírása követi. (Mezőgazdasági.)

Dworschák Ernő: Élelmiszer — tápanyag

AMIT A TÁPLÁLKOZÁSRÓL TUDNI KELL

A szerző nyilatkozatából: „Nem kívántam könyvemmel a táplálkozástudomány elméleti mélységeibe hatolni, csak annyit közlök belőle, amennyi a téma megértéséhez szükséges; recepteket sem közlök. Céлом az, hogy segítsek az egészséges megválasztásban az élelmiszerek helyes kiválasztásával — bár néha utalok a beteg emberek diétás problémáira is. Megpróbáltam lehetőséget nyújtani mindenkinek, hogy megismerje a nélkülözhetetlen tápanyagokat és azokat az élelmiszerforrásokat, amelyekből a szükséges mennyiséghez hozzájuthat a szervezet.” (Mezőgazdasági.)

Kalandozások négy földrészen

A világljárás szerelmesei nemrég vehették kézbe az Utazások könyve 2. kötetét. Akik már az első könyvet is átböngészték, nem csalódtak a kiadványban. Fehér Klára, Nemes László, Sugár András, Rapcsányi László, Gedeon Pál, Farkas József György, H. Barta Lajos, Pálfi József, Kulcsár Ödön, László Lajos és Szombathy Viktor írásai magávalragadóak. A könyv tipográfiai-esztétikai megformálása, a műszaki kivétel gondossága példaként állhat, a kötetet szép könyvvé avatja. (Népszava.)

VILÁGTÖRTÉNELEM DIÓHÉJBAN

Alig akad gondolkodó ember, akit ne érdekelne komolyan és közelről az emberiség történelme, ha a jelenben el akar igazodni, vagy jövőjét tudatosan szeretne tervezni. Nem lehet véletlen, hogy az úgynevezett „történelem-könyvek” mindig is közkedveltek, népszerű olvasmányok voltak Budai Ezsaiás professzor úr *Közönséges történelmi és Magyarország történelme* című kézikönyveinek népszerű kiadásai óta.

Az emberiség történelmét átfogni egyetlen kiadványban rendkívül nehéz. A Német Demokratikus Köztársaság kutatóinak sikerült egy igen érdekes megoldást találniuk. A *Világtörténelmi Enciklopédia* olyan munka, amely a világ országainak történelmét alfabetikus sorrendben tárgyalja. E munka első kiadását 1972-ben adta közre a Kossuth Kiadó, az 1979-es német kiadás, amely lényegesen bővített és átdolgozott változata az előzőnek, 1982-ben látott először hazánkban, napvilágot, majd néhány hónappal ezelőtt megjelent az utánnomás is.

A kisenciklopédia tulajdonképpen a ma létező országokról minden lényeges ismereteket közöl, s ad rövid áttekintést néhány fontosabb ókori és középkori birodalomról is. Ne keressünk benne szórakoztató olvasmányt, ne keressünk benne új kutatási eredményeket, a könyv címéből eredően ismereteket összegez és bocsát rendelkezésünkre. Ezt meglehetősen pontossággal és bőséggel te-

VILÁG
TÖRTÉNELMI
enciklopédia

A Világtörténelmi Kisenciklopédia nem folyamatos olvasmányul szolgál. Ott a helye azonban minden ember könyvespolcán, aki munkája, elfoglaltsága, vagy szabadidős programjai révén valamifajta kapcsolatba kerül a világtörténelemmel. És ki ne kerülne kapcsolatba, aki az értelmiségi tevékenység valamilyen posztján tevékenykedik? Igaz, nem olcsó kiadvány — 365 forintba kerül az új kiadás két kötete —, viszont hosszú távra szóló alapvető kézikönyv, amely nemcsak magánemberek számára, hanem közületeknek is nélkülözhetetlen. (Világtörténelmi Enciklopédia 1—2. Kossuth Könyvkiadó, 1984.)

Országos középiskolai bajnoksapatok

Dicsőséget szereztek gimnáziumuknak

A „Ki mint vet, úgy arat” közmondás jut eszembe, ha a diák- és versenysport kapcsolatát próbálom meghatározni. A különböző sportágak utánpótlásának terebélyessége ugyanis nagymértékben függ az iskolai testnevelőtanároktól, akik a diákokat a sportolásra ösztönözték. A különböző sportágak utánpótlásának terebélyessége ugyanis nagymértékben függ az iskolai testnevelőtanároktól, akik a diákokat a sportolásra ösztönözték.

száma” az óráknak, a diákok is hamarabb megtanulják és megszeretik ezeket a sportágakat. Majd egyre sikeresebben szerepelnek a házi, városi, esetleg országos középiskolai bajnokságokon. Mint ahogy ezt röplabdában a debreceni Tóth Árpád Gimnázium, kézilabdában pedig a Csokonai Gimnázium diákjai tették az idei országos középiskolai bajnokságok megnyerésével.

munkával készülő gárda tagjai viszont szinte valamennyien komoly röplabdás múlttal rendelkeznek. Már ötödikes koruktól űzik ezt a sportágot, Móni és Ildi pedig tagja volt az Arany János Általános Iskola két évvel ezelőtt éppen Debrecenben üttörő-olimpiát nyert együttesének.

Balatonszemesi üdülés a jutalmuk

A Tóth Árpád röplabdázó lányai a közelmúltban Nyiregyháza nyerték meg az országos középiskolai bajnokságot. Az ezúttal is Farkas Istváné testnevelőtanár által felkészített csapatból Bordás Mónikával és Balázs Ildikóval futottak össze véletlenül a DMVSC Oláh Gábor utcai sportszarnokában. Azaz, hogy nem volt véletlen az ott-tartózkodásuk, hiszen eddigi „egyesületükből” a TAG diáksportköréből mindössze egy tete átkerültek a DMVSC junior csapatához.

beszámolt: — Először a vártól nehezebben, 3:2-re győztünk a jó napot kifogó, de később már nem csillogó győriek ellen. A kecskemétiék is raboltak tőlünk egy szettet, de ezután a székesfehérváriak, a pápai és kunhegyesi ellenfeleket játszmavesztés nélkül, könnyedén vertük meg.

— Miért csak a kispadon üldögtéltek? — kérdeztem a társaim adogatását utcai ruhában nézegető lányokat, akik meglehetősen bágyadt-sággal szemléltek az edzést.

Kiderült, hogy a tanulmányi év utolsó hónapjában állt össze a csapat, így igazán még nem lehetett összehozva. Az alkalomra közös es csapatban játszani.

— Két hete dolgozunk egy maszkek kérésznél, s bizony elfáradtunk már a gyomlársban, gazszedésben, szegfűvágásban. Most inkább lazítottunk egy kicsit — válaszoltak a meglett „dolgozók”, akik a földet kör-műk alá került feketesz-piszkáltságával is észre-verték velem „munkás” mi-voltukat. Persze a nyári pénzkereseti lehetőséget helyesen kereső tinédzserek nem járnak rosszul, alig várják már, hogy a fizetséget dívatos ruhákra, netán utazgatásra költhessék.

Kiemelkedtek a mezőnyből
Az országos középiskolai bajnokságot a leány kézilabdacsapatok közül a debreceni Csokonai Vitéz Mihály Gimnázium együttese nyerte. E szép siker titkáról felkészítő tanárukkal, Csigéné Lovas Katalinnal beszéltem. Mint kiderült, két évig az ő irányításával játszottak a lányok, akik utána átkerültek Komáromi Ákosnéhoz, a DMVSC edzőjéhez. Sőt, Szántó Anna az NB I-es csapat biztos pontja lett.

— No, de beszéljünk a röplabdáról is! — kanyarodtam vissza minduntalan a fő témánkhoz, és hamar felvilágosítást kaptam az aranyérmes társaság nyíregyházi napjairól.

— Együttműködésből öt, egyébként most érettségizett játékosom teljesítményét szeretném kiemelni. Huszák Erika Nyíregyházán fog tovább tanulni, és ott folytatja pályafutását, míg Nagy Katalin, Szarvas Éva, Hüse Judit és Szántó Anna a DMVSC NB I-es játékoskeretét fogják erősíteni.

— A nyíregyházi Művelődési Központ előtt színpompás megnyitással kezdődött és hétfőtől vasárnapig tartott az országos középiskolai röplabda-bajnokság döntője. Hat csapat körmérkőzésen döntötte el a helyezések sorsát a Bánki Donát szakközépiskola tornatermében. A mérkőzéseket videóra is felvették, így másnap viszontláthatuk összecsapásainkat — esetleg Ildikó.

A fentiek távozása — mivel befejezték tanulmányukat a Csokonai Gimnáziumban — bizonyára nagy veszteséget jelent a középiskola kézilabdacsapata számára. — Mennyi időbe telik pótolni őket? — érdeklődtem végül a jövőt illetően a tanárnőtől.

Ahogy mondani szokás, utólag „megnézheték magukat”, de most korántsem kell idezőjelek között érteni eme szószetelést, hiszen végül is mindegyik ellenfelüket legyőzve nyertek bajnokságot. Mónika a részletekről is

— Jobban féltünk a győriektől, így vereségük hallatán fellélegeztünk, láthatóan enyhült a lányok szorongása is — folytatta a testnevelő tanárnő. — Örömmel vettem meg, hogy a csurgóiak elleni döntő mérkészen a csapat betartotta taktikai utasításaimat, fegyelmezten és jól játszott.

MEDOSZ-SPORTNAP

Négy sportágban négyszáznál több résztvevő

Hajdúszoboszlón rendezték meg szombaton a Mezőgazdasági és Erdészeti Dolgozók Szakszervezete Hajdú-Bihar megyei Bizottságának megyei sportnapját. A mezőgazdasági szakmunkásképző intézet pályáin négy sportágban vetélkedtek a csapatok — gördülekeny rendezésben.

A női 100 méter díjkiosztása (Kalmár István felvételei)

Az ünnepélyes megnyitón a felsorakozott sportolókat Kiss Kálmán, a MEDOSZ megyei bizottságának titkára üdvözölte. A rendezvényen jelen volt Birizdó László, az SZMT sportfelelőse. Az atlétikában, kézilabdában, kispályás labdarúgásban és röplabdában női és férfi sportolók, csapatok mérték össze tudásukat, ügyességüket. Ezúttal az időjárás kegyes volt, zavartalanul folyt le a küzdelemorozat, az illetékes szakszövetségek vezetői, versenybírái közreműködésével.

Eredmények.
Atlétika.
Nők, 100 m: 1. Molnár Kinga (Hortobágyi Állami Gazdaság).
2. Egri Anikó (Debreceni Állami Gazdaság), 3. Tóth Csilla (TIVIZIG). — **200 m:** 1. Ilyés Tünde (esztári November 7. Tsz.), 2. Horváth Ilona (esztári November 7. Tsz.). — **Magas:** 1. Molnár Kinga, 2. Katona Istvánné (görbéházi Béke Tsz.), 3. Hajdú Mária (Debreceni Állami Gazdaság). — **Távol:** 1. Molnár Kinga, 2. Tóth Csilla, 3. Egri Anikó. — **Súly:** 1. Fintha Gáborné (Hortobágyi Állami Gazdaság), 2. Tóth Csilla, 3. Kádár Lászlóné (esztári November 7. Tsz.). — **4x100 m váltó:** 1. görbéházi Béke Tsz., 2. esztári November 7. Tsz.
Férfiak, 100 m: 1. Bodnár Gyula (AGROBER), 2. Petrovics Mihály (Debreceni Állami Gazdaság), 3. Szilágyi Sándor (Hortobágyi Állami Gazdaság). — **400 m:** 1. Bodnár Gyula, 2. Petrovics Mihály, 3. Béres Imre (Hortobágyi Állami Gazdaság). — **Magas:** 1. Szenka László (Hajdúnánási Állami Gazdaság), 2. Tóth Sándor (TIVIZIG), 3. Kiss Sándor (Hajdúnánási Állami Gazdaság). — **Távol:** 1. Schachinger Béla (Hajdúszoboszlói Állami Gazdaság), 2. Bodnár Gyula, 3. Kiss Sándor. — **Súly:** 1. Groholy György (KEVÉP), 2. dr. Nádánai László (Állattenyésztő Vállalat), 3. Szenka László. — **4x100 m váltó:** 1. Hortobágyi Állami Gazdaság, 2. TIVIZIG, 3. Debreceni Agrártudományi Egyetem. — **Kézilabda.**
Nők: 1. Hortobágyi Állami Gazdaság, 2. TIVIZIG.
Férfiak: 1. Hajdúszoboszlói Állami Gazdaság, 2. Hortobágyi Állami Gazdaság, 3. Kispályás labdarúgás.
Nők: 1. Görbéházi Béke Tsz., 2. Esztári November 7. Tsz., 3. Hortobágyi Állami Gazdaság.
Férfiak: 1. Hajdúszoboszlói Állami Gazdaság, 2. Hortobágyi Állami Gazdaság, 3. Debreceni Agrártudományi Egyetem.
Röplabda.
Nők: 1. Hortobágyi Állami Gazdaság, 2. Hajdúnánási Állami Gazdaság.
Férfiak: 1. TIVIZIG, 2. Hortobágyi Állami Gazdaság, 3. Debreceni Agrártudományi Egyetem.

A léccsútló

Egy sportvezető visszavonult

Pénteken este az ünnepélyessé varázsolt Dózsa-sportcsarnokban búcsúztatták nyugállományba vonulása alkalmából Molnár Tibor rendőr alezredest, a sportegyesület eddigi ügyvezető elnökét. Az elnökségben helyet foglalt Kollár János rendőr ezredes, megyei rendőrfőkapitány, Lévai Imre, a megyei pártbizottság osztályvezetője, Kelemen László, a BM gépjárműosztály vezetője és Horvai Sándor, a BM sportosztály vezetője.

A felszólalók méltatták a búcsúzó sportvezetőt és rendőrtiszt érdemeit. Külön kiemelték a D. Dózsa sportegyesület létesítményeinek létrehozásában végzett munkásságát.

Gátfutóink vidékbajnokok

Az idei atlétikai vidékbajnokságot a DVTK stadionjában rendezték meg. A debreceni gátfutók aranyérmes szerepeltek. A korábbi évekhez hasonlóan nyílt volt a verseny, tehát a budapesti sportolók is rajthoz állhattak. Több számban igen nagy küzdelmet láthatott a pályára tévedt néhány néző. A gerelyesek versenyének az érdekességét a korábbi világcusztartó Paragi Ferenc rajthoz állása jelentette. A

sokáig sérült cseppel atléta, aki már a visszavonulási gondolatával foglalkozott, újból edz. Eredménye azonban még messze elmaradt hajdani világcusztától. Első napi debreceni eredmények:
Nők, 100 m gát: 1. Fekete Ildikó 14,41.
Férfiak: 110 m gát: 1. Bodó Béla 14,16. Rúd: 2. Makó Ernő 515 (mindhárom DMVSC). **Gerely:** 3. Paragi (Csepel) 71,70.

Futballbírák beszólása

Az MLSZ Játékvezetői Bizottsága elkészítette az NB I. és NB II-es futballbírói listákat. Ezerhat-hatvanháromból az NB I-es keretnek ismét tagja lett Divinyi Béla (aki egyben a Nemzetközi Labdarúgó Szövetség, a FIFA játékvezetői karának is a tagja), Makó István és Szilágyi Sándor. Az NB II-ben fújja majd a sípot Csáki Béla és Szabó József Ártilla. Az utánpótlás keret tagját a későbbiekben jelölni ki a hajdú-bihari játékvezetői bizottság.

Az osztályozók eredményei:

Komló Bányász—Sabaria SE 1—1 (1—0), Oroszlány—Szabó L. SE 2—1 (1—0), Ganz-MÁVAG—DELEP 3—1 (1—1). A területi bajnokságokból a Komló, a Szabó L. SE és a Ganz-MÁVAG került az NB II-be.

Taroltak a magyar birkózók Bécsben

Kilenc súlycsoportban folytató a küzdelmek Bécsben, az Osztrák Nagydíj elnevezésű nemzetközi birkózóversenyen. A kilenc kategóriából négy szabad-, öt pedig kötöttfogású volt, s a magyar birkózók mindössze két elsőeséget engedtek át más ország képviselőinek. Az egyes súlycsoportok győztesei:
Szabadfogás, 57 kg: 1. Nagy Béla, 68 kg: 1. Szalontai Zoltán, 74 kg: 1. Crews (amerikai), 90 kg: 1. Lundberg (amerikai). — **Kötöttfogás, 62 kg:** 1. Sipos Árpád, 68 kg: 1. Dudás Tibor, 74 kg: 1. Péter István, 82 kg: 1. Komáromi Tibor, 90 kg: 1. Növényi Norbert.

Totóeredmények

A totó 26. heti eredményei: 1,1,1, 1,2,1, 2,2,1, 1,x,1,1.

A hajdú-bihar megyei ifjúsági labdarúgó-bajnokság 1984-85. évi végeredménye

1. D. Volán	30	25	2	3	119	—	21	52
2. K.-apáti	30	18	5	7	81	—	45	41
3. Náádudv.	30	18	3	9	76	—	45	39
4. H.-nánási	30	18	2	10	65	—	44	38
5. Derecske	30	15	6	9	63	—	49	36
6. Létavért.	30	14	6	10	67	—	55	34
7. Polgár	30	14	3	13	64	—	60	31
8. H.-szoboszló	30	13	11	6	60	—	61	31
9. S.-udv.	30	13	4	13	57	—	60	30
10. H.-tőlgő	30	13	1	16	48	—	46	27
11. N.-rábé	30	11	4	15	65	—	75	26
12. Mikép.	30	10	5	17	47	—	56	25
13. Kaba	30	10	5	15	55	—	68	25
14. Komádi	30	8	8	14	45	—	53	20
15. D. Haladás	30	7	5	18	37	—	82	19
16. Tépe	30	0	2	28	26	—	175	2

A debreceni kispályás labdarúgó-bajnokság tavaszi végeredménye

I. osztály			II. osztály			III. osztály			IV. osztály								
1. DOTE	17	13	3	1	81	—	27	29	1. AGROBER	15	12	2	1	37	—	34	26
2. Pedagógus	17	11	4	2	70	—	22	26	2. TITASZ Kp.	15	12	1	2	62	—	32	25
3. ATOMMAG SZB	17	12	1	4	64	—	31	25	3. Hazafias Népfőnt	15	10	3	2	73	—	33	23
4. BARNEVAL	17	11	2	4	48	—	35	25	4. MERCUR	15	9	1	5	43	—	35	19
5. Ingtatlan	17	9	2	6	49	—	41	20	5. DEASZ	15	8	2	6	69	—	45	18
6. Autójav.	17	7	5	4	32	—	33	19	6. Városgazd.	15	6	5	4	40	—	35	17
7. MEDICOR	17	8	3	6	45	—	40	19	7. Bútorgy.	15	6	4	5	44	—	48	16
8. Volán KISZ	17	7	4	6	47	—	45	18	8. Kartográfia	15	6	3	6	41	—	45	15
9. Városi Tanács	17	8	2	7	39	—	44	18	9. Elmíszter	15	6	1	8	46	—	43	13
10. Mozi	17	7	3	7	43	—	58	17	10. Ruxol	15	6	0	9	45	—	42	12
11. Posta I.	17	7	2	8	32	—	32	16	11. Cipőgyár	15	4	7	3	36	—	46	12
12. BIOGAL	17	5	5	7	43	—	42	15	12. M. Vízmű	15	5	1	9	43	—	61	11
13. Vegyip.	17	6	4	7	25	—	31	14	13. Ugyvédek	15	4	2	9	36	—	53	10
14. BHG	17	5	3	9	38	—	49	13	14. BETŰ II.	15	3	9	43	—	55	9	
15. Betű	17	3	11	3	34	—	56	9	15. Házyár	15	4	1	10	31	—	57	9
16. Építő	17	3	1	13	32	—	64	7	16. Bórgyár	15	2	1	12	26	—	64	5
17. Posta II.	17	3	1	13	32	—	64	7									
18. Közmu	17	3	1	13	24	—	81	5									

Számítástechnikai szaktábor

Hajdúnánáson

A hajdúnánási városi jaink munkaeszközével. A könyvtárban a TIT és a számítástechnikai szaktábor indul július 1-től 12-ig kezdő; 15-től 27-ig középfaladó csoportban általános iskolai tanulók részére. A tábor célja, hogy a mai kor követelményeinek megfelelően megismeresse a gyermekeket nap-

számítástechnika alapjainak elsajátításán túl jártasságot szerezzenek a számítástechnikai szakirodalom figyelemmel kísérésében. A foglalkozások idején megismerkednek a ZX 81, a PRIMO, a HT-1080 Z, a ZX Spectrum, a Commodore 64 és a Commodore 610-es számítógépekkel.

Kubai állatorvosok megyénkben

A magyar és a kubai állatorvosok között a múlt évi eredményes tudományos együttműködés keretében — kiszélesítve a tapasztalatcserét. A májusban Kubában járt magyar állatorvos-delegáció látogatásának vizsgázására június 26-án tizenhárom fős kubai állatorvoscsoporthoz érkezett Magyarországra, és elsőként Hajdú-Bihar megyébe látogattak. Az Allatgyógyászati és Élelmiszer-ellenőrző Állomás vendégeként itt-tartoz-

kodásuk alatt az állatgyógyászati intézmények és a mezőgazdasági nagyüzemek (Földes, Rákóczi; Tiszacsege, Béke Mgtsz-ek és a Hortobágyi Állami Gazdaság) állatorvosi munkájával ismerkedtek, valamint a Baromfi-feldolgozó Vállalat tevékenységét tanulmányozták. A szakmai látogatásokat összekötötték Debrecen és a Hortobágy nevezetességeinek megtekintésével. A delegáció a hónap végén utazik el a megyéből.

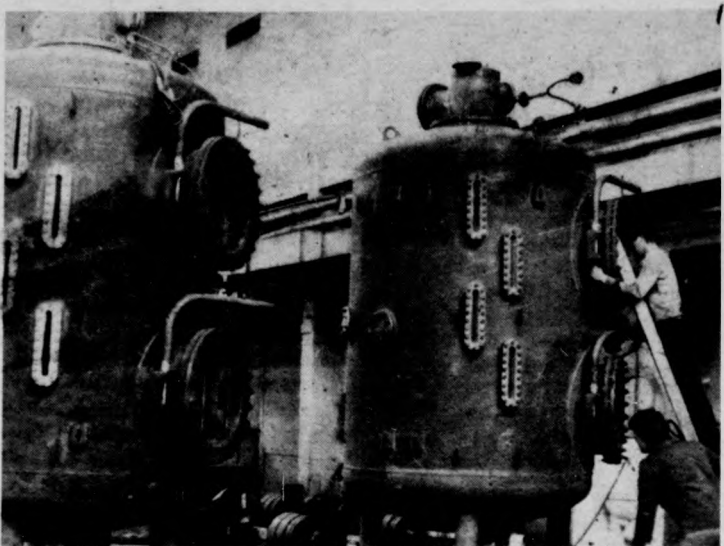
Új tehertaxi-állomások

Debrecen város területén 1985. július 1-től új tehertaxi-állomásokat jelölnek ki az alábbi helyeken: a Kisgyelesi úton az ún. „Kistűzép” előtt, a Domus Áruház mellett parkolóban, a Délibáb Áruház mellett parkolóban, a Hatvan utcán a Bizományi Áruház mellett parkolóban, valamint a Simonyi utcában, a Hal köz előtt.

A fentiek mellett a Vár utcai kétszintes parkoló mellett tehertaxi-állomás csökkenített hellyel továbbra is üzemel. A 2500 kg-ot elérő és az azt meghaladó megengedett legnagyobb össztömegű tehertaxik részére várakozási lehetőség a MÁV-állomást és a homokkerti felüljárót összekötő parkolóban biztosítanak.

KISPLASZTIKAI BIENNÁLÉ. A pécsi galériában június 30-tól augusztus 25-ig tekinthető meg az országos kisplasztikai biennálé. Nyitva naponta, kedd kivételével 10-től 18 óráig.

GYÜMÖLCSÖS JÁRATOK A VIT-RE. A moszkvai világlátogató találkozó résztvevőinek ellátására egy millió rubel értékben rendelt a Hungarofruittól szövet partnere gyümölcsöket, konzerveket. Az első szállítvány pénteken reggel indul útnak a Ferihegyi repülőtérrel, s ezt követően naponta vízi Moszkvába külön szövet teherszállító gép a friss árut. A rendelés összesen 900 tonna.

Erőművi berendezések Kínának

Az Április 4. Gépipari Művek Energetikai Gépgyártó Leányvállalata hőerőművi berendezéseket gyárt Kína részére. A mintegy 2 millió dollár értékű vízkezelő egységeket — vízszűrőket, ioncserélőket stb. — a datongi erőműbe építik be. A berendezések utolsó darabjait a szállítási kötelezettségüknek megfelelően még az első félévben kiszállítják a megrendelőnek. A képen: Készülnek az utolsó ioncserélő blokkok. (MTI-fotó — Fehér József felvétele — KS)

Növényvédelmi előrejelzés

A MEM Növényvédelmi és Agro-kémiai Központjának tájékoztatója szerint az elmúlt heti csapadékos időjárás miatt erősen megnövekedett az alfalfa-varasodás veszélye. A fertőzés lappangása ugyan a hideg miatt meghosszabbodik, de ha felmelegszik az idő, a hét végéig, már sokfelé megkezdődhet a fertőző anyag terjedése.

is megállíthatja. A többi, úgynevezett kontakt hatású készítménnyel viszont csak az új spórától lehet megvédeni a növényt. Ezért is kell még az újabb csapadékhiányt megelőzően permetezni.

Rendkívül fontos tehát az alfalfákat a csapadékos időszakot megelőzően megfelelő védelemben részesíteni. Akinek van gyógyító hatása, felszívódó gombaölő szere — például Rubigan, Sonax — gyors beavatkozással a már kifejlődően levő fertőzéseket

A szőlők a kemény tél miatt az ország nagy részén gyengébbek az átlagnál. Ezért a regenerálódás és a termésképzés elősegítésére — más évekhez képest is — fontos a tőkék jó egészségi állapotának fenntartása.

Az esők miatt a peronoszpóra is jobban fenyeget, s fennáll a korai botritiszes virágfertőzés veszélye is, amit fokoz a hűvös miatt elhúzódó virágzás. (MTI)

ARANYLAKODALOM.

Lázányi János és Ulveczki Erzsébet püspökpládyai lakosok a napokban tartották 50. házassági évfordulójukat, s gyermekeik, unokáik, dédunokáik körében a fél évszázad előtti fogadalmukat alálírásukkal megújították.

LOTTÓNYEREMÉNYEK.

A Sportfogadási és Lotteri Igazgatóság közlése szerint a 16. játékhétben 5 találatos szelvény nem volt. A lottónyeremények a nyereményilleték levonása után a következők: 4 találatos szelvénye 142 fogadónak volt, nyereményük egyenként 74 960 forint, 3 találatos 12 485 fogadónak volt, nyereményük egyenként 426 forint, 2 találatos szelvények száma 313 128 darab, ezekre egyenként 21 forintot fizetnek.

KISPLASZTIKAI BIENNÁLÉ.

A pécsi galériában június 30-tól augusztus 25-ig tekinthető meg az országos kisplasztikai biennálé. Nyitva naponta, kedd kivételével, 10-től 18 óráig.

Újabb Ki miben tudós?

Ismét Ki miben tudós? vetélkedőre hívja a középiskolás fiatalokat a Művelődési Minisztérium, a KISZ Központi Bizottsága és a Magyar Televízió: a következő tanévben sorra kerülő rendezvény történelemből és biológiából mérhetik össze tudásukat a diákok. A versenyre minden olyan fiatal benevezhet, aki az 1985—86-os tanévben középiskolában tanult, és 1985. december 31-ig nem tölti be 20. életévét. A jelentkezést a középiskolák KISZ-szervezeteihez szeptember 15-ig lehet eljuttatni.

1985. JÚLIUS 1. HÉTFŐ
THAMÉR NAPJA
A Nap két 4.51 — nyugszik 20.45 órákor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS:
Időnként megnövekszik a felhőzet, szórványosan kell számítani záporra, néhány helyen zivatarra. A gyenge változó irányú szél napközben megélénkül. A legmagasabb nappali hőmérséklet 24, 28 fok között valószínű.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Nagyvenőt évvel ezelőtt, 1940. július 1-én halt meg — 59 éves korában — Böhm Ferenc bányamérnök, a hazai kőolaj- és földgázkutatók egyik legkiválóbb képviselője.

Pécsett született 1881-ben, s tanulmányait Selmecbányán végezte. 1904-ben lépett állami szolgálatba, s többek között a Földtani Intézetnél tevékenykedett. 1916-ban Budapestre helyezték, a Pénzügyminisztériumba, ahol 1918-tól az összes kincstartár bányászati és kőszelvényi ügyek vezetője volt. 1920—24. között szabadságolták, s ez alatt az Anglo-Persian Oil Company Ltd., illetve a Hungarian Oil Syndicate kutatásainak vezetője volt, majd 1925-től ismét átvette a Pénzügyminisztériumban a bányászati főosztály vezetését, 1934-től pedig állami közszénbányászati igazgató lett.

Legnagyobb érdeme a nagysármási földgázkutató irányítása. Az első világháború után az ő munkásságához fűződött a Nagyalföldön megindított szénhidrogénkutatók. Tudományos eredményeiért több intézmény választotta tagjai sorába; állami tisztviselőként megszervezte a bányászati szakoktatást.

VÁGATMAJTÁSI REKORD. Országos vágathajtási rekordot ért el Lyukó-bányán az Ivancsó Zoltán vezette harmincnégy tagú Mórlic Zsigmond nevével viselő szocialista brigád. Ivancsó Zoltánék harminc nap alatt 512 métert és 90 centimétert haladtak előre a három és fél-négyméteres átmérőjű szelvényben.

RITKA MADARAK. A Velencei-tó nagyságú Kis-Balaton tározót gyorsan megkedvelték a vízimadarak. A sárlók, gémek, kor-moránok mellett megtelepedt már néhány, hazánkban ritkán előforduló madárfaj is. A Kis-Balaton állandó lakója lett a batla, a gólyánál kisebb testű, hajlott csőrű gázló madár, amely korábban csak egy-két napos átmenő vendég volt erre felé.

Rejtvényfejtők figyelmébe!

A Napló 1985. június 13-1-i számban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése: „Tavaszi záporok zenéje dalol az ablakunk alatt.”

50-50 forintos könyvtalványt nyertek: Banki Istvánné, Debrecen, Jászai Mari u. 3. I. em. 6.; Sári Béláné, Debrecen, Dózsa György u. 14. II. em. 12.; Pulai Erzsébet, Debrecen, Ósziróza köz 3. II. em. 4.; Saliga Istvánné, Debrecen, Hortobágy u. 23. I. szft. 1.; Tóth János, Debrecen, Dózsa György u. 18. I. em. 7.; Ary Szilvia, Bagamér, Arany János György u. 14. II. em. 12.; Bozsai u. 22.; Hajzer Gizella, Furta, Nagyatádi krt. 17.; Nagy Judit, Hajdúbörzsöny, Nagy FSO (Polski Fiat) 1500 (Bp.) 11 825; Dácia (Debr.). 11 825; Zsuzsanna (Bp.) 9 104

FÓDIJ. A VII. ravennai

Dante-biennálé fődíját Lantos Györgyi Hódmezővásárhelyen élő szobrászművész nyerte el, egy 60x90 centiméteres bronzból készült bejárati kapu tervével. A nemzetközi elismerést jelentő díj átvételére a zsűri és szervező bizottság a művészt meghívta.

IRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓ.

Július 4-én, csütörtökön 17 órától a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat munkásszállójának moziatermében (Tanácsköztársaság útja 13.) Rátkó József József Attila- és SZOT-díjas költő találkozik olvasóival.

Autósorszárok

Trabant Lim. Spec. (Bp.)	548
Trabant Hyc. Combil (Bp.)	85
Trabant Lim. (Debr.)	25 407
Trabant Combil (Bp.)	11 016
Wartburg St. (Bp.)	14 725
Wartburg Spec. (Bp.)	22 684
Wartburg Spec. (Bp.)	5 074
Wartburg Tourist (Bp.)	9 373
Skoda 105 L (Debr.)	6 881
Skoda 120 L (Debr.)	10 401
Skoda 120 GLS (Bp.)	11 125
Lada 1200 (Debr.)	22 672
Lada 1300 S (Debr.)	10 363
Lada 1500 (Debr.)	9 384
Lada Combil (Debr.)	3 474
Moszkvics (Bp.)	13 673
Polski Fiat 126 P (Bp.)	21 190
FSO (Polski Fiat) 1500 (Bp.)	5 002
Dacia (Debr.)	11 825
Zsuzsanna (Bp.)	9 104

MOZI • TV • RÁDIÓ

MOZI

A cápa (amerikai). FIGYELM! A FILMET CSAK 16 EVEN FELELTÉK LÁTOGATHATJA! Kedvezmények nem érvényesek! Apolló 4. 6. 8. Horváth A. 7. Klinikai 5.

Eden boldog-boldogtalannak (francia, 18). Vig n. 10. hn. 4. 6. n. 9. Apolló n. 12.

A szavanna fia (olasz). Apolló n. 10. Alfa 6.

Szívélyes idvölzet a földről (csehn). Apolló hn. 2. Meteor n. 8.

Országos premier előtt! Piszok munka (ausztrál). Meteor kert 9. Rossz idő esetén a teremben!

Az állarcso lovas legendája (amerikai). Meteor 3.

A bíródalom visszavág (amerikai). Vig kamera f. 5. f. 7.

Boszorkányzómbat (magyar). Delta f. 6.

Carmen (spanyol). Művész 5. J. 8.

Csalódás (magyar). Filmműzeum n. 5.

Egy zsaru bórért (francia). Petőfi kert 9.

Ellopták Jupiter fenekét (francia). Meteor mese 3. n. 6.

Eper és vér (amerikai). Meteor n. 6.

Hűz, a vízió (magyar). Híradó f. 12. hn. 2. hn. 4. hn. 6.

A karatózó Cobra visszatér (japán). Furdó 11. 14. 16.

Lanuzsita reggelire (olasz). Híradó f. 10. hn. 8.

Start két keréken (amerikai). Vig n. 12. hn. 2.

TELEVÍZIÓ

POZSONY, 1. műsor: 17.00 Az aranyhíd (ism.). 17.50—18.20 Sportmagazin. 18.35 Telesport. 18.40—19.10 Az ember határai. 19.30 Tv-híradó. 20.00 A déli kocsistázhelyben (tévéjáték). 21.30 Aktuális kérdések. 21.55 Ünnelem (tengely film).

POZSONY, 2. műsor: 18.30—19.00 A hét eseményei magyar nyelven. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Anton Webern zeneszerző. 20.30 Sportvisszhangok. 21.30 Híradó. 22.00 Világhíradó. 22.10 Orbápietus (francia dokumentumfilm-sorozat).

BUKAREST: 19.00 Tv-híradó. 19.20 Gazdasági hírgyelő. 19.40 Népművészet. 19.55 Kanada ma. Dokumentumfilm. 20.05 J. S. Bach — film, 2. rész. 20.50 Tv-híradó.

KOSSUTH: 4.30—7.59 Jó reggelt! 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. Kb. 8.15 Mai kulturális programok. 8.20 Hogy tetszik lenni? 9.00 A hét zeneműve. Schubert: VI. szimfónia. 9.30 A hét költője: Duhák Ákos. 9.43 Ki kopog? 10.00 Hírek. Időjárás. 10.05 Nyitnők. 10.35 Gecsy Sári és Svéd Sándor operettfelvételeiből. 11.25 Kórúsdalok. Borgulya

RÁDIÓ

PETŐFI: 4.30—7.59 A Petőfi rádió reggeli zenés műsora. 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Műszaki hírek. 8.10 Délutáni műsor. 9.00 Hírek. 9.05 Napközben. 9.10 Hírek. 9.15 Orszol és angolul. 12.10 Spielhaus: Vidám apróságok. 12.25 Kis magyar néprajz. 12.30 Népdalok korszerűsítésében és népi hangszereken. 12.58 Műsorismertetés. 13.00 Hírek. Ut-

közben. 13.05 Slágermúzeum. 13.45 Időjárás- és vízállásjelentés. 14.00 Kettőtől 6-ig. 16.58 Műsorismertetés. 17.00 Hírek. 17.05 Újdonságainkból. 17.30 Ötödik sebesség. 18.30 Éjszaka. 19.00 Hírek. 19.05 Nóták. 19.30 Sportvilág. 20.00 Reklám. 20.03 Rockjóság. 21.00 Hírek. 21.05 Éjszakai műsor. 21.35 Színházki-vásárgyűjtés. 23.00 Hírek. Időjárás. Sport. 23.20 Csodautó és társai. 24.00—4.30 Éjféltől hajnalig.

3. MŰSOR: 9.00 Hírek. Időjárás. 9.03 Műsorismertetés. 9.05 A kiállítóterem programjából. 9.08 A tavaszi fesztivál hangversenyéből. Kovács Endre orgonahangversenye. 10.06 Fritz Wunderlich operáriátok énekel. 10.35 Zenei kariz. 11.40 Annerose Schmidt zongorahangversenye. 13.00 Hírek. Időjárás. 13.03 Műsorismertetés. 13.05 Szóliták határára. 13.39 Népballadák. 14.00 Szóliták és szerzők műveiből. 15.49 Zene-történelmi érdekességek. 16.30 Howard Jones felvételeiből. 17.00 A zenéről. 18.08 Kamarazene korabeli hangszereken. 19.00 Hírek. Időjárás. 19.03 Műsorismertetés. 19.05 Zenei kariz. 20.00 Operast. 21.00 A Poptársaság dalainak különkiadása. 22.09 A zeneirodalom remekműveiből. 23.00 A hét zeneműve. 23.30—23.33 Hírek. Időjárás.

KÖZLEMÉNYEK

Ertesítjük tisztelt ügyfeleinket, hogy Debrecen, Bajnok úti MEH-telepünk július 1—19-ig, a Hirtóthágy-Hónvéd u. találkozószobájában tartunk városi átnevezésműsor július 1-től 8-ig lezáró határig zárva tart. Kérjük szíves megértésüket. Keletmagyarországi MEH Vállalat, Debrecen, (x)

Dr. Pákh Zoltán fogszakorvos, Hatvan u. 1. rendeltése szabadság miatt július hónapban szünetel. (x)

A Debreceni Közlekedési Vállalat értesíti a t. utazóközönséget, hogy 1985. július 2-án a jelenlegi 19-es autóbusz útvonala (Segner tér—Gördülőcsapag) Művek indul a trolibusz-közlekedés. Az ünnepélyes átnevezés 9.30 órákor kerül sor az Erzsébet utcai óvoda melletti troli busz és bevonulókort, a menetrend szerinti közlekedés előrelátásig 11.00 órákor kezdődik. Ezen a rapon az utazás ingyenes! A trolibusz viteldíja: 1. Vonaljegy (érvényes troli-buszra és villamosra): 2 forint. 2. Általános havi bérlet (troli-busz-villamos): 45 forint. 3. Tanuló-nyugdíjas havi bérlet (troli-busz-villamos): 15 forint. 4.

Arckép nélkül havi bérlet (troli-busz-villamos): 135 forint. 5. Kombinált havi bérlet (autó-busz, troli-busz, villamos): 160 forint. A havi bérletet utazbiztosítási díja 2 forint. A 2 forintos vonaljegyek elkészítéséig a troli-buszon — a villamoshoz hasonlóan — 2 darab 1 forintos villamosjegy jogosít utazásra. A troli-buszon autóbuszjegy nem érvényes, a megváltott 19-es vonalra érvényes autóbuszjegy érvényes. 1985. július 5-én 24.00 óráig jogosít utazásra. Bérletvásárlási lehetőségek Debrecenben: Petőfi téri villamos-végállomás, Blaháné utcai bérletpénztár, Hatvan utcai bérletpénztár. A 2. sz. troli-buszvonalon az első járat 5.30 órákor, az utolsó járat 23.30 órákor indul a Segner térről. Munkanapokon csúcsidőben 3-4 percenként, egyébként 5-12 percenként követik egymást a járatok. Minden kedves utasunknak kellemes utazást kívánunk a troli-buszon is. Debreceni Közlekedési Vállalat. (x)

Debreceni Tartósfőpoli Kom-binát átvett 37. sz. kislakú, háromszögletű átvevő bélyegző elvezett, 1985. június 20-tól érvénytelen. (x)

VILÁG PROLETÁRI EGYESÜLETÉK

HAJDÚ-BIHARI

XLII. ÉVFOLYAM
153. SZÁM

ÁRA: 1,80 FORINT

1985. VII. 2. KEDD

A MAGYAR

Bizonyítva a Marx szakos

A Marxizmus három évszázadának speciális történelmi kézikönyveként készült. Összesen 855-est tartalmaz. Közülük a szaktanfolyamok 27-át a Kossuth Kiadóban rendezett tanulmányi szemináriumok zárják le. Az ünnepség majd O. Szabó Imréné és Szabó Teréz, En nem megegyezik a végzett hallgatók Bányási János

A hároméves szeminárium kiosztás ünnepsége

Napiról a hetek előké

Tanácselő és pártbiz

A soron következő öt éves készítésének feladatairól a tanácselőzetes június 15-én délután délelőtt har megvele Tere megírták nagyközségeink nagyközségeink tanácselőzetes helyi tanácselőzetes és a nagyközségi városi jogú pártbizottsági Szakszervezetek tanácselőzetes rendezett tanácselőzetes Bényei József, a nagyközségi elnök, és jelöltek, és jelöltek